

blijkbaar tot algemene voldoening, gading naar ieders smaak.

De televisie, waarvan de hervormings- en herstructureringsplannen hierboven al ter sprake kwamen, voert op het vlak van de programmatie een dubbele politiek: de voorkeur van de kijkers eerbiedigen zonder toe te geven aan vervlakking en het gros van de beschikbare middelen besteden aan kwaliteitsproducties.

In het technisch departement waren de extra-inspanningen voor de Mondiale, de start van de reclameboodschappen op de radio en de proefuitzendingen met stereoklank op televisie even zoveel successen, maar er wordt voor gewaarschuwd dat doorgedreven besparingen op onderhoudspersoneel en materieel op termijn nefaste gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfszekerheid van onze installaties.

Op het einde van 1990 waren er in totaal 31 personeelsleden minder in dienst dan bij het begin van dat jaar. Personeelsgroepen die rechtstreeks bij de programmaproductie betrokken zijn werden versterkt, maar door afvloeiing bleven heel wat ambten in de administratie en de werklidengroep onbezet.

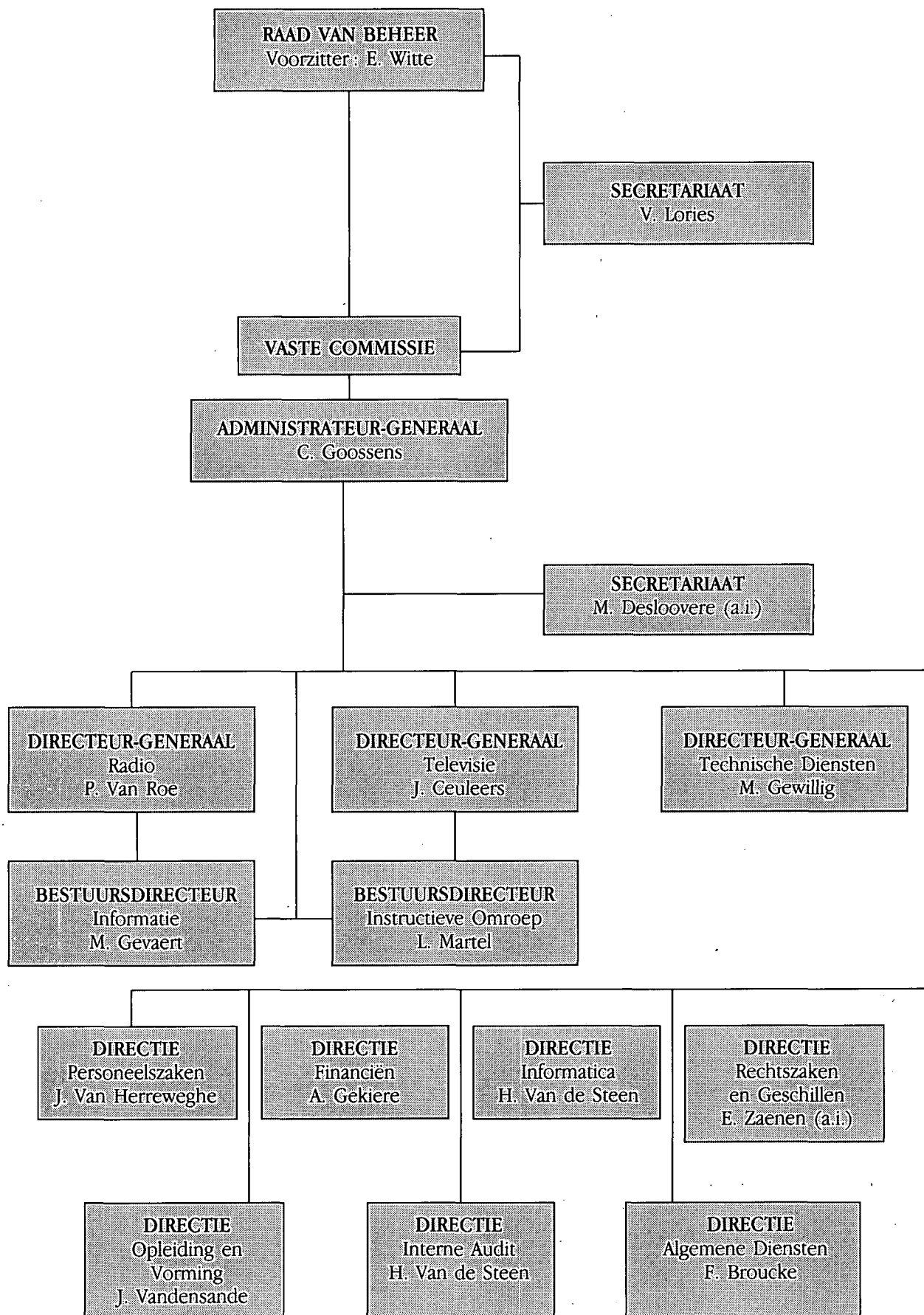
Op het vlak van de financiën werd de om-

roep ook in 1990 geconfronteerd met het grote probleem dat tegenover de steeds stijgende kosten voor het maken van radio- en televisieprogramma's de inkomsten geblokkeerd werden op ongeveer de helft van het Vlaamse kijk- en luistergeld, d.w.z. een som die niet meer aangroeit. In het decreet van 13.6.'90 werd aan de BRT tot eind 1992 een dotatie van 51,5% van het Vlaamse kijk- en luistergeld toegewezen.

Intussen werden de creativiteit en de vakbekwaamheid van het BRT-personeel in 1990 andermaal op tal van gebieden erkend en gelauwerd. De Radio verwierf twee binnenlandse en twee buitenlandse onderscheidingen; de Televisie haalde en tiental Vlaamse of internationale prijzen op zeer verscheiden terrein: wetenschappen, drama, journalistiek, kunst en sport.

C. GOOSSENS,
ADMINISTRATEUR-GENERAAL.

ORGANISATIESCHEMA

RAAD VAN BEHEER

De Vaste Commissie van de Raad van Beheer vergaderde in 1990 28 keer. De Raad van Beheer kwam 13 keer bijeen. Daarbij werden respectievelijk 428 en 300 agendapunten behandeld.

Bij de talrijke agendapunten waren belangrijke kwesties. Eind maart keurde de Raad een nieuw ontwerp van Omroepdecreet goed. De grote lijnen ervan vindt men terug in het voorstel van decreet Chevalier-Van Rompuy dat begin 1991 door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd. Het nieuwe decreet geeft de BRT meer autonomie o.m. op het vlak van het personeelsbeleid.

Op voorstel van de Vaste Commissie stemde de Raad eind juni in met de oprichting van een reclameregie met het oog op de uitvoering van het decreet inzake de uitzending van reclame op de BRT-radio en inzake de sponsoring van radio- en televisieprogramma's.

Op 16 juli keurde de Raad het samenwerkingsakkoord goed met de Vlaamse Uitgeversmaatschappij waardoor de oprichting van de V.A.R. (Vlaamse Audiovisuele Regie) een feit werd.

Tegen de achtergrond van de nieuwe wette-

lijke regelingen die van kracht zijn of het begin 1991 worden, heeft de Vaste Commissie zich op 24 november een hele dag beraden over het algemene beleid.

Tijdens zijn laatste vergadering van 1990 heeft de Raad de meeste voorstellen van de Vaste Commissie, die betrekking hebben op de totale activiteit van de omroep, in de vorm gegoten van formele besluiten die in de loop van het volgend jaar de werking fundamenteel zullen beïnvloeden. Daarbij werd absolute voorrang gegeven aan de hoofddracht: het maken en uitzenden van radio- en televisieprogramma's conform de opdracht gegeven door de decreetgever.

Nog inzake de interne organisatie werd een algemene herstructurering van de televisiediensten goedgekeurd. Tevens werd beslist de bestuursdirecties Informatie en Instructieve Omroep te behouden.

De bespreking van het nieuwe pecuniair statuut van het personeel werd afgerond en ter bekrachtiging voorgelegd aan de toezichthoudende overheid.

Voorts werd op grond van functionele overwegingen beslist de Big Band op te heffen. Ten slotte heeft de Raad zich uitgesproken

voor het behoud van het Flageygebouw wegens de architecturale en cultuurhistorische betekenis van het monument.

Tijdens 1990 onderging de samenstelling van de Raad van Beheer één wijziging: per 1 april nam de heer Jos Van Roy ontslag. Hij werd opgevolgd door Dr. Guy Peeters, Algemeen Secretaris van het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten.

De h. J. Van Roy was lid van de Raad sedert 15 april 1986.

Ondertekening van de oprichtingsakte Vlaamse Audiovisuele Regie (10 augustus 1990)

Op 31 december 1990 was de Raad van Beheer als volgt samengesteld:

VOORZITTER:

Professor dr. E. Witte,
*Gewoon Hoogleraar aan de Vrije
Universiteit van Brussel*

ONDERVOORZITTER:

De heer F. Janssens

LEDEN VAN DE VASTE COMMISSIE:

Mevrouw C. Galle,
Nationaal Secretaris van de SP

De heer P. Thys,
Secretaris-generaal NCMV

De heer G. Versnick,
Advocaat

LEDEN:

De heer M. Benoit,
Economisch adviseur

De heer W. Bultereys,
*Adjunct-directeur van de Hogeschool voor
Vertalers en Tolken in Brussel*

De heer G. Peeters,
*Algemeen Secretaris van het Nationaal
Verbond van Socialistische Mutualiteiten*

De heer A. Smout,
Public Relations Officer

De heer P. Steenhaut,
*Voorzitter van de Autonome Raad voor het
Gemeenschapsonderwijs*

De heer A. Van Overstraeten,
Bediende

De heer M. Winters,
Zaakvoerder-directeur

GEMEENSCHAPSCOMMISSARIS:

De heer J. Op de Beeck

GEMEENSCHAPSCOMMISSARIS VAN FINANCIËN:

De heer M. Van Hecke

SECRETARIS:

De heer V. Lories

ALGEMEEN BELEID

PERSONEEL

Eind 1990 bedroeg het aantal personeelsleden 2.718, een daling met 31 eenheden in vergelijking met het jaar ervoor. Het is overigens voor het eerst sedert 1984 dat er van een vermindering sprake is: de daling is het gevolg van het wegvallen van 103 personeelsleden en van de selectieve vervanging ervan. Het accent lag hierbij op de versterking van het personeel dat rechtstreeks bij de produktie betrokken is, vooral cultureel personeel van niveau 1 en technisch personeel van niveau 2. De omroep blijft in vele sectoren moeilijkheden ondervinden bekwaam personeel in dienst te nemen. Het huidige personeelsstatuut staat een soepel personeelsbeleid in de weg: Personeelszaken verrichtte derhalve voorbereidend werk met het oog op een vernieuwd personeelsbeleid. Zowel het nieuwe pecuniair als het nieuwe personeelsstatuut werden in 1990 door de bestuursorganen goedgekeurd en aan de toezichthoudende overheid voorgelegd. Beide waren eind 1990 nog in onder-

zoek. Wat de directie zelf betreft: sedert 1990 is de interne postdienst bij Personeelszaken ondergebracht. Door een herschikking van taken en het inschakelen van eigen vervoer kon de postdienst worden uitgebreid. Nog in 1990 werd het eerste jaarplan Positieve Actie beëindigd: er werd gewerkt aan een mentaliteitsverandering t.o.v. de tewerkstelling van vrouwen binnen de BRT en aan het imago van de vrouw in de BRT-uitzendingen.

Hieronder volgt een overzicht van de evolutie van de personeelssterkte sinds 1980 (toestand telkens op 31 december).

1980	(- 19)	2.450
1981	(+ 112)	2.562
1982	(- 35)	2.527
1983	(+ 24)	2.551
1984	(- 4)	2.547
1985	(+ 47)	2.594
1986	(+ 32)	2.626
1987	(+ 25)	2.651
1988	(+ 36)	2.687
1989	(+ 62)	2.749
1990	(- 31)	2.718

FINANCIEN

In de loop van 1989 besliste de Vlaamse Executieve de BRT een dotatie toe te kennen van 6.296,1 miljoen frank of 549,4 miljoen minder dan de Raad van Beheer had gevraagd. Met de Vlaamse Executieve werd onderhandeld om in de toekomst meer zekerheid te verkrijgen over de dotatie. Een nieuw decreet van 13 juni 1990 (het z.g. mini-decreet) waarborgt aan de BRT tot eind 1992 een dotatie van 51,5% van het Vlaamse kijk- en luistergeld. Voor 1990 betekende dit 6.452 miljoen of 155,9 miljoen meer dan oorspronkelijk toegekend.

Door het decreet van 13 juni kan de BRT ook radioreclame voeren en zijn inkomsten preciezer bepalen. Voor de uitvoering van het decreet werd de ontvangstenbegroting aangepast. Enerzijds bleken de geplande ontvangsten uit radioclame door de latere start niet realiseerbaar en anderzijds bestond er verschil in interpretatie over het al dan niet beschouwen van de gemeenschapstoelage als een globale ontvangst (enveloppe-begrip) of als een ontvangst die naar bestemmingen moet worden opgedeeld. De uitbetaling van de 155,9 miljoen werd niet geregeld omdat de Vlaamse Executieve nog niet op de hoogte was van het totale bedrag aan kijk- en luistergeld dat in 1990 werd geïnd. Het nieuwe thesauriebeleid van de Executieve houdt in dat gedeelten van de toelage pas dan worden uitbetaald wanneer de noodzaak ervan wordt aangetoond. Het boekjaar 1990 werd afgesloten met een gunstig resultaat van 7,5 miljoen.

Voorts richtte de BRT met de V.U.M. (Vlaamse Uitgeversmaatschappij) de naamloze vennootschap V.A.R. (Vlaamse Audiovisuele Regie) op. Om de aandelenonderschrijving te financieren werd het investeringsfonds aangesproken. De V.A.R. organiseert de reclame op de radio en de sponsoring op radio en televisie.

ALGEMENE DIENSTEN

De in 1989 opgerichte directie Algemene Diensten omvat negen diensten met uiteenlopende opdrachten: alle werken ze dienstverlenend voor radio én televisie. In 1990

werd de directie geconfronteerd met enkele interne of externe ontwikkelingen. De concurrentiepositie en de profilering van radio- en televisienetten hebben ertoe geleid dat er meer aandacht ging naar de concurrentieanalyse, strategische planning, prognoses en beleidsvoorbereidend studiewerk. De Studiedienst was hierbij sterk betrokken: vanuit deze dienst vertrokken een stijgend aantal rapporten naar de bestuursorganen, de directie en de programmamakers. In de toekomst zal de Studiedienst meer dan vroeger als opdracht hebben beleidsvoorbereidend werk af te leveren voor radio, televisie en de BRT als geheel.

De invoering van een nieuwe huisstijl heeft twee doelstellingen: het BRT-*imago* meer eigentijds maken en de radio- en tv-netten duidelijker profileren. Naast het in gebruik nemen van nieuwe logo's, tunes, trailers en het verspreiden van nieuwsbrieven werd aandacht besteed aan promotie. In 1990 bleek ook dat promotie- en public relations-activiteiten aan belangrijkheid hebben gewonnen, vooral bij het naar buiten treden van een net of van de BRT als geheel. De activiteiten van de Dienst Openbare Uitzendingen en Ontvangst namen in ruime mate toe doordat er meer programma's met publiek werden opgenomen en door de BRT-aanwezigheid op steeds meer vakbeurzen, tentoonstellingen enz. In 1990 werd binnen de directie ook een nieuwe dienst Reclame en Sponsoring opgericht die belast werd met de informatie over de mogelijkheden tot coproductie, tot cofinanciering en tot het gebruik van facilitaire diensten door programmamakers. De dienst kan eveneens dossiers volledig behandelen, merchandisingscontracten sluiten en basismateriaal (b.v. videocassettes) produceren. Het persbeleid is in 1990 niet wezenlijk veranderd. Een grote inspanning is evenwel geleverd om de pers te betrekken bij de D-Days in het raam van de operatie Huisstijl. De dienst Internationale Betrekkingen was betrokken bij nieuwe initiatieven als de samenwerkingsakkoorden met Hongarije, Polen en Tsjechoslovakije en de opleidingsprojecten - een samenwerking met de directie Opleiding en Vorming - voor Rwanda, Burundi en Suriname. Het Filharmonisch Orkest gaf meer concerten dan vorig jaar: verheugend was daarbij de groeiende samenwerking tussen radio en televisie, en de frequentere uitvoering van Vlaamse composities. Voorts besliste de Raad van Beheer de Big Band op te heffen. Bij de Aan-

koopdienst stegen de aankoopaanvragen met 6% en in het Archief werd het microfilmen van documenten voortgezet, een noodzakelijke opdracht gezien de ontoereikendheid van opslagruimte in de komende jaren.

INTERNE AUDIT INFORMATICA RECHTSZAKEN EN GESCHILLEN

In 1990 werden 7 nieuwe *audit*rapporten ingediend bij de beheersorganen en de administrateur-generaal. Er waren o.m. onderzoeken naar de personeelssterkte en het werkvolume van de correspondenten, de directie-secretarissen, de klerken-dactylografen en de klerken-stenodactylografen en naar de nood aan informatiesecretarissen bij de radionieuwsdienst en de wereldomroep na de invoering van de elektronische nieuwsredactie en het ochtendblok. Ook de dienst productiefaciliteiten werd geauditteerd: op grond van een risico-analyse werd een actieplan opgesteld t.a.v. de Raad van Beheer.

Door een consultancy-kantoor werd een analyse ingediend inzake produktiviteitsmeting en produktiecontrole: de interne audit verrichtte hiervoor de follow-up en stelde een methode voorop die resultaten kwantitatief meet.

De directie *Informatica* werd door een extern bureau doorgelicht. Wat infrastructuur betreft werd beslist de centrale computer begin 1991 te vervangen. Voorts werd bij de radio een elektronische nieuwsredactie geïnstalleerd, werd begonnen met de automatisering van de audiotheek en het aanleggen van een taaldatabank. Administratieve toepassingen gingen naar de ontwikkeling van het personeelsbeheer en het kostprijssysteem.

De directie *Rechtszaken en Geschillen* werkte o.m. mee aan het opstellen van een nieuw statuut voor de BRT en verleende advies bij de opmerkingen van de Raad van State over het voorstel van decreet Chevalier-Van Rompuy. Voorts stelde de directie een ontwerp van protocol van samenwerking op met de regionale televisiestations en verleende ze advies bij het opstellen van een overeenkomst met de VUM over de oprichting van een reclameregie, de V.A.R. Ook werd toelichting verstrekt bij de Europese richtlijn over de uitoefening van omroepactiviteiten, meer bepaald over de implicaties van de richtlijn op het Vlaams mediabeleid.

BALANS PER 31/12/1990

ACTIVA

1. IMMATERIELE VASTE ACTIVA	12.788.604,-	
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	<u>- 3.508.692,-</u>	9.279.912,-
2. MATERIELE VASTE ACTIVA		
A. Terreinen en gebouwen	2.321.908.367,-	
B. Installaties, machines en uitrusting	6.840.333.758,-	
C. Kantoorinrichting en rollend materieel	339.297.822,-	
D. Overige materiële vaste activa	<u>226.704.023,-</u>	
	9.728.243.970,-	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	<u>- 5.669.398.736,-</u>	4.058.845.234,-
3. VASTE ACTIVA IN AANBOUW		11.137.978,-
4. FINANCIËLE VASTE ACTIVA		30.640.016,-
5. VOORRADEN		
A. Technisch magazijn	149.327.813,-	
B. Merchandising artikelen	37.112.186,-	
C. Speel- en televisiefilms	<u>102.504.308,-</u>	
	288.944.307,-	
Waardevermindering op merchandising-artikelen	<u>- 8.951.204,-</u>	279.993.103,-
6. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE 1 JAAR		
A. Diverse vorderingen	297.934.601,-	
B. Dubieuze vorderingen	7.915.936,-	
C. Vordering op de Vlaamse Gemeenschap	<u>579.600.000,-</u>	
	885.450.537,-	
Waardeverminderingen	<u>- 7.915.936,-</u>	877.534.601,-
7. GELDBELEGGINGEN		
A. Termijnbeleggingen	680.972.235,-	
B. Deelbewijzen	<u>40.000,-</u>	681.012.235,-
8. LIQUIDE MIDDELEN		374.232.628,-
9. OVERLOPENDE REKENINGEN		<u>473.919.116,-</u>
TOTAAL DER ACTIVA:		6.796.594.823,-

PASSIVA

1. RESERVES		
A. Fondsen		
- Investeringsfonds	366.490.376,-	
- Reservefonds zonder bijzondere bestemming	173.733.053,-	
- Coproductiefonds	89.212.404,-	
B. Reserves voor latere afschrijvingen	<u>2.732.596.002,-</u>	3.362.031.835,-
3. OVERGEDRAGEN WINST		65.848.311,-
4. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN		184.150.300,-
4. SCHULDEN OP MEER DAN 1 JAAR		
Leningen voor de financiering van de investeringen		1.119.502.400,-
5. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE 1 JAAR		
A. Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	249.497.505,-	
B. Financiële schulden	300.220.978,-	
C. Schulden uit hoofde van aankoop van goederen en diensten	285.219.016,-	
D. Schulden wegens belastingen, sociale lasten en bezoldigingen		
- Belastingen	399.935.727,-	
- Sociale lasten	204.413.364,-	
- Bezoldigingen	324.233.975,-	
E. Andere schulden	<u>13.468.800,-</u>	1.776.989.365,-
6. VERPLICHTINGEN UIT VERBINTENISSEN		228.197.806,-
7. OVERLOPENDE REKENINGEN		<u>59.874.806,-</u>
TOTAAL DER PASSIVA:		6.796.594.823,-

RESULTATENREKENING PER 31/12/1990

DEBET

1. BEDRIJFSKOSTEN

1.1. Aankopen van hulpstoffen	98.135.994,-	
1.2. Aankopen van handelsgoederen	40.216.376,-	
1.3. Aankopen van rechten speel- en televisie- films	175.024.266,-	
1.4. Voorraadwijzigingen		
1.4.1. van hulpstoffen	(2.685.153,-)	
1.4.2. van handelsgoederen	(7.284.782,-)	
1.4.3. van filmrechten	47.951.055,-	
1.5. Diensten en diverse goederen		
1.5.1. Huurlasten en onderhoudskosten	317.357.834,-	
1.5.2. Leveringen	130.823.695,-	
1.5.3. Vergoedingen aan derden	1.177.072.194,-	
1.5.4. Vervoer en verplaatsingskosten, publiciteit	308.532.575,-	
1.5.5. P.T.T.	47.639.014,-	
1.5.6. Films	345.098.761,-	
1.5.7. Materieeluitgaven	79.434.835,-	
1.6. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		
1.6.1. Bestuurders, kader- en aanvullend personeel	2.891.800.220,-	
1.6.2. Werkgeversbijdrage voor sociale verzekering	912.026.444,-	
1.6.3. Andere personeelskosten	145.077.758,-	
1.7. Afschrijvingen vaste activa	743.894.498,-	
1.8. Waardeverminderingen	(3.238.852,-)	
1.9. Andere bedrijfskosten	<u>11.260.510,-</u>	7.458.137.242,-

2. FINANCIËLE KOSTEN

145.190.094,-

3. UITZONDERLIJKE KOSTEN

295.512,-

4. RESULTAATVERWERKING

4.1. Toevoeging aan de fondsen		500.644.304,-
4.2. Winst van het boekjaar		
4.2.1. Uitvoering van de begroting	6.328.940,-	
4.2.2. Boekhoudkundige verwerking	<u>1.242.995,-</u>	
		<u>7.571.935,-</u>
		8.111.839.087,-

CREDIT

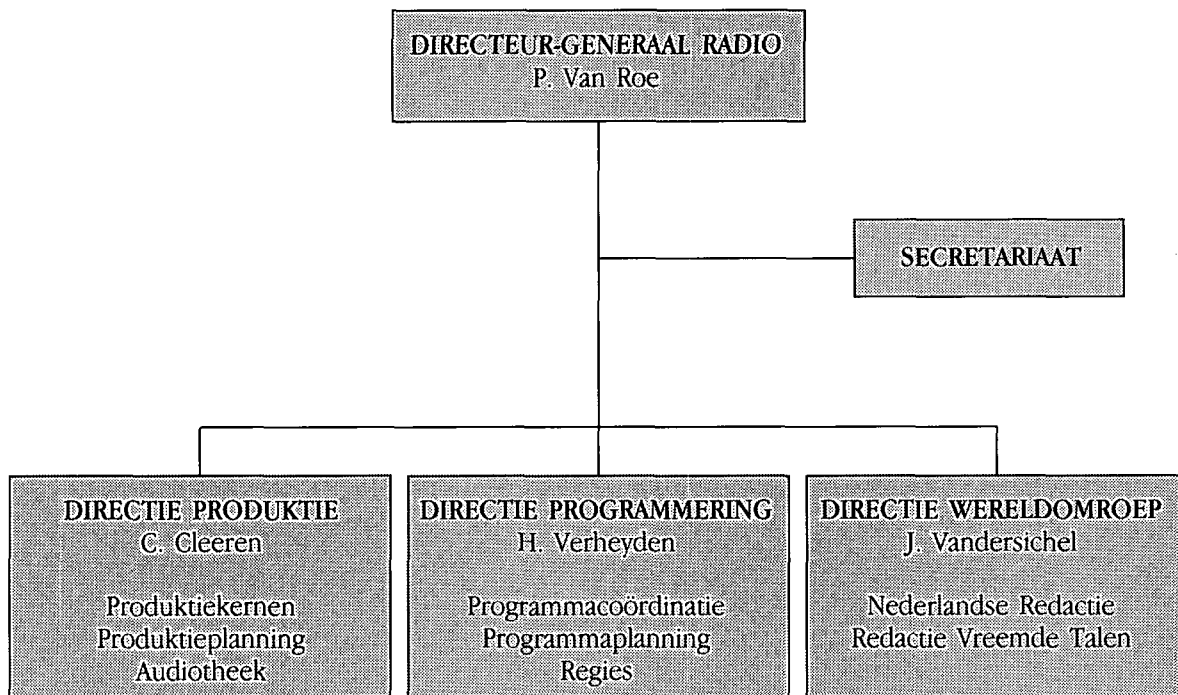
1. BEDRIJFSOPBRENGSTEN

1.1. Merchandisingartikelen	46.989.208,-	
1.2. Dienstverlening	59.665.167,-	
1.3. Sponsoring, coproducties en mededelingen	350.301.969,-	
1.4. Radioreclame	45.339.908,-	
1.5. Dotaties		
1.5.1. Exploitatie-uitgaven	5.830.800.000,-	
1.5.2. Investeringsfonds	190.000.000,-	
1.5.3. Financiële lasten	366.000.000,-	
1.5.4. Derden	63.700.000,-	
1.5.5. Verrekenbare dotatie 1991	427.485.842,-	
1.5.6. Verrekenbare dotatie 1990	(401.329.040,-)	
1.6. Tussenkomen en compenserende bedragen	4.758.323,-	
1.7. Andere Bedrijfsopbrengsten	<u>201.997.337,-</u>	7.185.708.714,-
2. FINANCIËLE OPBRENGSTEN		61.505.533,-
3. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN		160.477.258,-
4. RESULTAATVERWERKING		
4.1. Onttrekking aan de fondsen	<u>704.147.582,-</u>	<u>704.147.582,-</u>
		8.111.839.087,-

VERWERKING

Gunstig resultaat per 31/12/90	7.571.935,-
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	64.605.316,-
Overdracht naar het reservefonds zonder bijzondere bestemming	- 6.328.940,-
Over te dragen winst	<u>- 65.848.311,-</u>
	0,-

RADIO

1990 was een belangrijk jaar voor de BRT-radio.

De radionetten werden duidelijker geprofileerd om ze aan te passen aan de evolutie van het medialandschap. Het programma-aanbod werd vergroot, verbeterd, gediversifieerd.

Elk net kreeg een eigen naam en een duidelijk omschreven opdracht. Het afzonderlijk imago werd beklemtoond met een eigen logo, een eigen kenwijsje, een eigen promotiestijl. Die vernieuwingen werden aan pers en publiek voorgesteld op feestelijke D-dagen. Dat waren geslaagde manifestaties, waar bleek hoeveel enthousiaste luisteraars zich terugvinden in één van de BRT-radionetten.

Heel de operatie viel overigens samen met de invoering van de radioreclame, die de netprofilering niet mocht doorkruisen.

De vernieuwing heeft duidelijk positieve resultaten opgeleverd: de vier BRT-radionetten hebben hun aandeel in het luistervolume het afgelopen jaar met ongeveer 5% verhoogd. Vooral Radio 2 en Studio Brussel boekten een aanzienlijke winst; Radio 1 kende een bescheiden groei; bij Radio 3 bleef het voorlopig bij een status quo.

Opvallend daarbij is dat dit succes telkens voelbaar werd na de D-dagen waarop de vernieuwingen begonnen.

Een en ander illustreert dat de strategische uitgangspunten de juiste waren. Die strategie werd onderschreven door alle radiomedewerkers na een uitgebreide inspraakprocedure. Het succes van de radio in 1990 is daarom het succes van alle medewerkers.

DIRECTIE PRODUKTIE

Na twee jaar praktijk is gebleken dat de structuraanpassing van de radio voordelen heeft opgeleverd. Deze voordelen zijn naar buiten het best merkbaar in de programmering. In de produktie komen ze vooral tot uiting in de interne werking. Meer dan vroeger wordt, vanuit een bekommernis van rationaliteit en rechtvaardigheid, de toewijzing van de produktiemiddelen over de diverse produktie-eenheden op een coherente wijze doorgevoerd. Ook dit jaar sloot de radio zijn begroting af met een licht overschot: het resultaat

van een strenge financiële discipline, een doorwrochte planning en een zuinige overweging bij ieder nieuw project.

De sponsoring nam toe. In absolute cijfers gaat het zelden over grote bedragen maar, gecombineerd met de laaggehouden kostprijs van de radioprodukties, maken ze toch initiatieven mogelijk die anders ondenkbaar waren. Vooral de contacten met het publiek kregen ruimere kansen. Een nieuwe evolutie was de uitbreiding van sponsoring naar commerciële bedrijven. Radio 3 kon zelfs overgaan tot een structurele sponsoring door een "partner in cultuur".

Helemaal nieuw was de invoering van de commerciële reclame. De BRT was daartoe verplicht omdat de dotatie op basis van een gedeelte van het kijk- en luistergeld niet voldoende was om de openbare omroep stand te laten houden in een concurrentieel medialandschap. Alleen de radio mag reclame uitzenden. Hij nam de opdracht aan, hoewel dat betekende dat zendtijd werd ingeleverd en dat produktiemiddelen onttrokken werden.

In 1990 ging veel aandacht naar de blijvende vorming en bijscholing van de medewerkers. De structuraanpassing heeft nog meer gewicht gelegd op de schouders van de verantwoordelijken van produktiekernen. De sterkere zenderprofilering doet de nood groeien aan een nieuw evenwicht tussen ruimere verantwoordelijkheid van programmamakers en solidariteit met het totaal produkt van het net waartoe men behoort.

SERVICE EN MAATSCHAPPELIJKE PROGRAMMA'S

1990 werd voor de dienst het jaar van de grote sprong voorwaarts. Het programma KLAARWAKKER werd op 1 juni, in samenwerking met de nieuwsredactie, de sportredactie en de dienst Cultuur, Luisterspelen en Jeugd omgevormd tot VOOR DE DAG, zeven dagen op zeven van 6 u. tot 9 u. met een kwartet vaste stemmen. In de profilering van Radio 1 scoorde VOOR DE DAG meteen hoge cijfers en steeg het luisteraarsvolume aanzienlijk.

De uitbreiding van het ochtendblok van 7 naar 21 uur per week vergde een intense voorbereiding, het screenen en opleiden van verscheidene nieuwe medewerkers, het le-

'Voor de Dag'

ren omgaan met nieuwe technische apparatuur, de herstructurering van de enge kantoorruimte en het zuinig omgaan met een initiële begroting, die in de loop van het jaar bijna moest worden verdubbeld.

HET KRAAIENEST probeerde met succes, na 9 jaar, een nieuwe formule uit. Onder de titel DE KLEREN VAN DE KEIZER kon het kwaliteitslabel bewaard blijven en behield het open maatschappelijk magazine zijn kritisch luisterend publiek. Dat de formule het doet is bewezen door de nominatie voor de radio-Oscar 1990. ZO D'OUDE ZONGEN volgde de herprofileringstrend van Radio 1 en kwam onder de titel IN DERDE VERSNELLING met nieuwe vaart opzetten voor de seniorendoelgroep en heel speciaal voor de Zwijgende Meerderheid van oudere dames, die in deze groep de meerderheid vormen.

HET GOEDE DOEL kreeg, met de financiële steun van het ABOS, niet alleen een nieuwe benaming RADIO TROTTOIR en een beter zenduur, maar ook een aanzienlijke redactionele

'De Kleren' van de Keizer'

'Radio Trottoir'

uitbreiding met o.m. een databestand van binnen- en buitenlandse specialisten.

Het toeristisch magazine GEWOONWEG kreeg vanaf 1 juni opnieuw een eigen zendtijd op zaterdagmorgen met grote aandacht voor het buitenlands toerisme.

In 1990 werd ook beslist de wekelijkse land- en tuinbouwrubriek op maandagmiddag te vervangen door een eigen radioproductie, die in 1991 onder de titel HET AARDS PARADIJS de produktie van de natuur onder de aandacht van het grote publiek wil brengen.

DIENST CULTUUR, LUISTERSPELEN, JEUGD

Voor de culturele programma's is de omschakeling op 1 juni van BRT 1-Radio naar Radio 1 ingrijpend geweest. Tot die datum werd er dagelijks in TUSSENDOOR informatie gegeven over de culturele actualiteit. TUSSENDOOR liep elke weekdag van 13.30 u. tot 14 u. Op maandag en donderdag sloot het programma KLAPSTOEL hierbij aan. Vanaf 1 juni zijn TUSSENDOOR en KLAPSTOEL vervangen door een nieuw programma dat de titel EENHOORN meekreeg. EENHOORN brengt elke weekdag - behalve woensdag - van 13.30 u. tot 15 uur een cultuurmagazine. Er kwam anderhalf uur zendtijd meer per week. Hoofdbestanddeel blijft de verslaggeving van de culturele actualiteit. De klemtoon ligt op kritisch-informa-

tieve bijdragen n.a.v. theatervoorstellingen, concerten, nieuwe films, tentoonstellingen, boeken, etc. Via gesprekken met gasten worden thema's dieper uitgegraven. Daarbij wordt er naar gestreefd een zo breed mogelijk publiek aan te spreken. Tot eind mei liep in het zondagavondprogramma ARCHIPEL de geschiedenisreeks OOR VOOR VERLEDEN over de Tweede Wereldoorlog.

De omschakeling naar Radio 1 betekende het einde van het jongerenprogramma BROSBISNIS. Het kinderprogramma VAN KATTEKWAAD TOT ERGER kreeg 30 minuten meer zendtijd. Om 15 uur werd het jeugdjournaal vervangen door HET PRIKBORD, een actualiteitenmagazine voor kinderen. Luisterspelen werden met een wekelijkse frequentie uitgezonden op Radio 1 (tot en met de maand juni) en met een wekelijkse frequentie op Radio 3. Vanaf juli worden luisterspelen niet langer uitgezonden via de Service- en informatieketen die Radio 1 is. De Werkwinkel Radiodrama organiseerde het tweejaarlijkse Hoorspelseminarie waaraan 4 Vlaamse en 4 Nederlandse debuterende luisterspelauteurs deelnamen. De seminarieweek leverde 8 uitzendklare produkten af. Dit initiatief was enkel mogelijk dank zij de financiële inbreng van de Nederlandse Taalunie. De kern luisterspelen heeft bovendien gezorgd voor 261 afleveringen van het radiofeuilleton 'T KOEKOEKSNEST. Met een vaste kern acteurs, aangevuld door een zeventigtal gastacteurs, werd het reilen en zeilen van de familie Leenders op band gezet. Al in april bleek het feuilleton een grote publiekstrekker te zijn. Het aantal luisteraars klom van 600.000 tot één miljoen. IN STEREO, een luisterspel van Luc Beerten, werd bekroond met de prijs van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. Voorts produceerde de dienst documentaires, onder meer één over de figuur van Jan Frans Willems in samenwerking met de dienst Amusement en Kleinkunst. Belangrijkste feit is dat de cel documentaires een grondige koerswijziging onderging: de grondslagen werden gelegd voor een vast programma met documentaires onder de tiel PIAZZA. Acht documentaires werden gerealiseerd als aanloop tot PIAZZA.

AMUSEMENT EN KLEINKUNST

Naast de dagelijkse programmatie stond de dienst Amusement en Kleinkunst in voor een aantal bijzondere produkties.

Hoogtepunten waren D-Day en Radio 1 met in HET VERMOEDEN Sonja Barend en Bart Peeters, een rechtstreekse uitzending van NEEM JE TIJD vanuit Moskou, een rechtstreekse uitzending vanuit Dranouter en een concert in de Ancienne Belgique met het Quarteto Cedron en de Nieuwe Snaar.

Ook dit jaar werden studioproducties gerealiseerd met het Filharmonisch Orkest, het BRT-Koor en de Big Band. Diezelfde Big Band trad met veel succes op in Eupen.

Ook dit jaar werd een beroep gedaan op jonge musici voor het realiseren van studio-opnamen van jazz, chanson en lichte muziek. Naar jaarlijkse gewoonte werd in de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen het operetteconcert GRUSZE AUS WIEN uitgevoerd door het Filharmonisch Orkest en het Koor.

Er werd gestart met de produktie van een CD met kinderliedjes in samenwerking met VAN KATTEKWAAD TOT ERGER.

Voor HET VERMOEDEN presenteerde Jan Declair 129 Ware Verhalen.

Een bijzondere produktie was DE LIEDBOEKEN gewijd aan J.F. Willems en E. De Cousemaker. Van deze produktie werd een CD uitgebracht. Ter gelegenheid van 15 jaar NEEM JE TIJD werd een CD met 16 covers uitgebracht met de medewerking van talrijke Vlaamse Artiesten.

'Het Vermoeden'

SPORTREDACTIE

Voor de radiosportredactie was 1990, met de combinatie van Tour en Mondiale in een periode die samenviel met de nieuwe opzet van Radio 1, een zwaar maar goed jaar. In programma's als RADIO-TOUR en OPEN DOEL-MONDIALE werden reportages, overzichten, interviews, gesprekken en commentaren verwerkt.

Nieuw is de medewerking aan het ochtendprogramma VOOR DE DAG. Vooral tijdens de Mondiale was de aanbreng voor het ochtendblok erg groot. De sportredactie liet zich niet pramen om ook mee te werken aan projecten, zoals de Oost-Europaweek en de Duitse Verenigingsdag. Voorts stak er ook veel energie in de ochtendreportages van het WK-wielrennen in Japan (bij afwezigheid van TV). Tenslotte gingen de sportprogramma's op woensdag en zaterdag voortaan onder de naam OPEN DOEL, bleef de SPORTMARATHON op zondag draaien volgens de beproefde formule en bracht WAT IS ER VAN DE SPORT elke weekdag vóór het avondjournaal actualiteit en duiding.

RADIO 2

Op 1 mei werden de vijf gewestelijke omroepen van BRT 2 omgedoopt tot RADIO 2. Vanaf die datum werd naar buiten getreden als de nationale amusementszender met regionale invalshoek. Radio 2 kreeg nieuwe "tunes", een eigen promotie en netritme. Vrij onmiddellijk bleek uit het luisteronderzoek dat ook voor de nieuwe programma's de omvorming naar Radio 2 een succes was.

OMROEP ANTWERPEN

DE EERSTE DAG, PLATENPOETS, VRAGEN STAAT VRIJ, HITBOX, RADIO RIJSWIJCK, GOED OP VRIJDAG, wie kan ze wegdenken uit het Radio 2-landschap? Hoewel een flinke dosis humor al in HITBOX en SOES aanwezig is slaat ook DE OCHTENDPLOEG iedere dinsdag ongenadig toe. Wie zei dat cabaret in Vlaanderen niet mogelijk is?

Op 1 mei werd in Planckendael de omschakeling naar Radio 2 in aanwezigheid van 12.000 bezoekers feestelijk ingeluid. Antwerpen nam de luisteraars mee naar Bobbejaanland en naar Blankenberge waar Radio 2 het startsein gaf aan een drie uur durende radio-

show. Voorts ging Antwerpen met zijn luisteraars naar Mallorca en werd Armand Pien door Lutgard Simoens en talrijke luisteraars feestelijk uitgewuifd.

OMROEP BRABANT

De bijsturing van het Radio 2-beleid is sterk tot uiting gekomen bij Omroep Brabant. LEVENSTIJL en HARTELIJK werden de opvolgers van Funky Town en Domino. De nieuwe programma's leggen meer het accent op de interactie met het publiek. Brussel X werd ingeruild voor een amusementsprogramma 'T LEVEN IS MOOI. Omroep Brabant zorgde voor een betere integratie in het Radio 2-gebeuren door o.m. de succesvolle D-Day van Radio 2 in het Brusselse Bruparck waar 5 uur radio werd gemaakt. Brabant was er bij op de Tura-viering in Blankenberge en tijdens de Radio 2-dag in Bobbejaanland. Als coördinator van Radio 2 en TV 1 zorgde Brabant voor 35 uur animatie en uitzendingen tijdens de 10de editie van de Gordel, dit jaar weer goed voor een recordopkomst. Een orgelpunt was ook de laatste Funky Town party in Hengelhoef, een waardig eindpunt voor het boegbeeld van de disco-sound van de jaren '80.

OMROEP LIMBURG

Twee programma's met hoge luisterdichtheid vielen weg: TE BED OF NIET TE BED en

'Ochtendkuren met Somers en Verschueren'

SPORTKAFFEE. Nieuw bij Radio 2-Limburg op zaterdagochtend zijn van 1 september af OCHTENDKUREN MET SOMERS EN VERSCHUEREN en op woensdagvoormiddag ZIJN ER NOG VRAGEN? met Martin De Jonghe. Op het regionale vlak is vastgesteld dat het tweede ontkoppeld uur duidelijk aan een behoefte tegemoet kwam. 1 Mei, D-dag van Radio 2, werd in eigen huis en tuin gevierd te midden van duizenden luisteraars. De Vlaamse Club in New York nodigde TE BED OF NIET TE BED uit om voor de landgenoten ter plaatse het programma te presenteren. Het laatste "BED" werd op 30 juni vanuit Bellewaerde uitgezonden. Het werd een Radio 2-dag die duizenden mensen op de been bracht. De JOSKES, de tegenhangers van de Gouden Bertjes bij televisie, werden op 26 december uitgereikt in het Casino-Kursaal van Oostende. Tien autobussen met fans vertrokken uit de vijf gewestelijke omroepen om de uitreiking bij te wonen.

'Te bed of niet te Bed': de laatste uitzending

OMROEP OOST-VLAANDEREN

Bij Oost-Vlaanderen werd de luisteraar intens betrokken bij het radiomaken. Er waren rechtstreekse uitzendingen en studio-opnamen met publiek uit Gent, Eeklo, Brugge, Dendermonde, Wachtebeke, Geraardsbergen en Blankenberge. De regionale uitzendingen brachten extra animatie via de samenwerking met de lokale besturen; in de serie WITLOF FROM BELGIUM werd de geschiedenis van de Belgische popmuziek behandeld en voor de luisteraars verschenen een boek en enkele CD's. Als hoogtepunten onthouden we: een country-optreden in studio 3, het te kleine omroepgebouw op 1 mei wan-

neer radio 2 werd ingeluid, de Radio 2-hapening in Eeklo met 3.000 belangstellenden, de volkstoeloop in Dendermonde voor de speciale editie van BROCCOLI en OOST-VLAANDEREN REGIONAAL, de grote belangstelling in het Provinciaal Domein van Wachtebeke. Op ZOMERHIT 90 in Blankenberge ging de prijs voor het beste debuut naar Sanne, Helmut Lotti kreeg de bekroning voor de beste Nederlandstalige opname en Bart Peeters en de Radio's de prijs voor de beste Belgische produktie. Op 7 december zorgde Oost-Vlaanderen voor een live-concert met big bandmuziek uit de jaren '30-'40: een evocatie van de tijd en de muziek van Glenn Miller in het Gentse Casino.

'Wit-Lof from Belgium'

OMROEP WEST-VLAANDEREN

Op de nieuwe profilering van Radio 2 is bij West-Vlaanderen onmiddellijk en enthousiast gereageerd met een programmatie-aanpassing, een doelbewuste keuze van de openbare uitzendingen en een betere aanpak van de luisteraars. STUDIO WEST, het regionale magazine, verstevigde zijn positie als eerste informatiebron voor de luisteraars uit de eigen provincie. In juli en augustus was GOLFBREKER weer paraat met zijn half uur kustinfo voor de vakantieganger. De grote

opkomst voor de slotfuif bewees dat info en animatie rond de kustactiviteiten hoog worden gewaardeerd. Het 10de Vlaams Artiestengala werd extra in de verf gezet: zowat alle Vlaamse artiesten betuigden hun dank voor de steun die zij dagelijks via Radio 2 krijgen. Memorabel blijft op de Radio 2-dag VAN TIEN TOT TIEN: 12 uur radio met de rechtstreekse uitzending van Rock-Ola en de Rock-Olafuif met meer dan 17.000 bezoekers in het Brugse Boudewijnpark. Tijdens de zomermaanden trok de zondagse radiotrein FIESTDAG IN DE ZON weer met succes door de provincie: om en bij de 2.000 luisteraars volgden Fiëstdag vóór het podium.

RADIO 3 - WOORD

Radio 3-woord bleef trouw aan zijn principes: de bredere onderstromen van het culturele leven aan bod laten komen. Dat wil evenwel niet zeggen dat de actualiteit uit de weg werd gegaan. Er werd achtergrondinformatie verstrekt bij recente boeken, tentoonstellingen, colloquia, voorstellingen van toneel en dans. Een nieuw dagelijks cultureel magazine, DE KUNSTBERG, startte op 1 oktober. In het magazine steekt dag-aan-dag informatie over wat er op het culturele front gebeurt: muziek, theater, dans, literaire prijzen enz. De titels van de programma's veranderden met het oog op een scherpere omschrijving van de inhoud. BEELDVERHAAL brengt alles over beeldende kunsten, LEESTEKEN over literatuur, DENKTRANT over filosofie. Enkele opgemerkte reeksen waren DE WERELD VAN BERNARDUS, DE MYTHISCHE KONINGEN, de MAGAZINES over Oost-Europa en de islam, over de Verenigde Staten. Het discussieprogramma ORBIS TERTIUS boorde thema's aan die op het raakvlak liggen van wetenschap en maatschappij, een formule die - getuige de vele reacties - door de Radio 3-luisteraars hoog werd gewaardeerd.

BRT 3 - MUZIEK

Ook Radio 3-muziek ging via de nieuwe netprofilering het contact met de luisteraar intensifiëren en het luisteraanbod verruimen. De gedaanteverwisseling had plaats op 23 juni in de Antwerpse Singel: DE NACHT VAN RADIO 3 werd begeleid door een waaier van live-programma's, paneldiscussies en een orkestoptreden. De Radio 3-luisteraars waren

Paneldiscussie tijdens de Nacht van Radio 3

in groot aantal aanwezig. Een andere innovatie was het begin van een doorlopend nachtelijk muziekprogramma dat tussen 24 u. en 7 u. klassieke muziek uitzendt: **DE NACHTEGAAL**.

Samenwerking met het Festival van Vlaanderen leidde tot het opzetten van 102 coproducties, met KMS en VLOS werden 12 opera's en 10 concerten opgezet. Het Filharmonisch Orkest voerde rechtstreeks 15 openbare concerten uit, het BRT-Koor gaf 13 openbare concerten en maakte 6 studio-opnamen, met de Big Band waren er 9 producties. Nieuwe thematische reeksen bij Radio 3-Muziek waren o.m. **DE VRIJSHUTTER**, **DE PARELVISSER**, **ARTHUR DE GREEF**, **RITUELEN**, **MYTHEN** en **ORGELMAGAZINE**. De bekommernis om het contact met de luisteraar bleek uit de organisatie van 157 openbare concerten. Er werden 1.047 werken van Belgische componisten uitgezonden en 14 composities be-

leefden hun eerste uitvoering. Dat Radio 3-Muziek ook internationaal zijn zeg heeft blijkt uit de toekenning van de Internationale Radioprijs van Innsbruck aan een programma over Peter Philips.

STUDIO BRUSSEL

De programmatie stelde in 1990 op vijf basisprincipes: flitsend binnen- en buitenlands nieuws, een snedige presentatie, cultu-

'Het Leugenpaleis' met Bart Peeters en Hugo Matthijsen

rele tips, snelle verkeersinformatie en wat de muziekinbreng betreft een jong muziekbeeld. Op 1 april (Studio Brussel vierde toen zijn 7de lente) werd de zendtijd gevoelig uitgebreid: Studio Brussel is voortaan (behalve het weekeinde) in de lucht van zes uur 's ochtends tot halftwaalf 's avonds. N.a.v. die viering (1 april was ook D-dag voor Studio Brussel) werd een speciale editie van **HET LEUGENPALEIS** uitgezonden en in oktober was **HET LEUGENPALEIS** er weer met een voorlopig laatste reeks van 13 uitzendingen. Ook in 1990 stond de uitzending bovenaan in de Humo Pop-poll als het populairste radioprogramma. De avondprogrammatie viel op weekdays uiteen in twee blokken: van 20 u. tot 21.30 u. loopt **UP-DATE**, een maga-

23 juni 1990, De Singel, Antwerpen: De Nacht van Radio 3

zine dat de muziekactualiteit op de voet volgt, na halftien wordt teruggeschakeld naar de vlottere dagprogrammatie. Op zondagavond en op feestavonden is er het avondvullende BRIEVEN UIT DE WERELD: muziek afgewisseld met interviews en verhalen van ongewone reizigers. Ook in 1990 maakte Studio Brussel weer enkele sportieve zijsprongjes. Naast de succesvolle SPORTBRUNCH op zondagmiddag, de Charity-benefiet wielervedstrijd, de Torhout-Werchter Classic en de Adventure-Trophy, was de blikvanger zonder enige twijfel de Watersportdag van 26 mei, die in Knokke-Heist werd afgerond met een grootse live-uitzending.

De hele zomer lang werd rechtstreeks verslag uitgebracht over de zomer-muziekfestivals: o.m. over ROCK TORHOUT, ROCK WERTCHTER, SFINKS BOECHOUT, BEACHFESTIVAL DE PANNE en MARKTROCK LEUVEN. Studio Brussel volgde ook dagelijks het Filmgebeuren in Gent.

VERKEERS- EN SERVICEREDACTIE

1990 was voor de Verkeersredactie een uitzonderlijk jaar. Gemeenschapsminister Johan Sauwens overhandigde immers op 21 maart de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap aan de redactie omdat ze een "permanente dag-in, dag-uit bijdrage van de verkeersbegeleiding van miljoenen mobiele Vlamingen" vormt. Vanaf 1 juni fungeert de Verkeersredactie ook als SERVICE-redactie: alle omroepberichten van waterstanden tot financiële informatie worden voortaan geselecteerd, geredigeerd en verdeeld over de diverse netten. Nog belangrijk was het wegvallen van alle aparte verkeersduidingsprogramma's en de vervanging ervan door losse bijdragen voor andere rubrieken zoals "Neem je tijd", voor Radio 2, Studio Brussel, enz. Om de vele verkeersberichten programmatorisch beter in te kapselen werd een onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele files: die laatste worden nu klokvast doorgegeven. Op 7 december is het eerste frequentiebord voor radioverkeersinformatie officieel in gebruik genomen. De plaatsing van zo'n 100-tal borden langs de autowegen betekent een enorme promotie voor Radio 1. De samenwerking met rijkswacht en politie is dank zij geregeld overleg fel verbeterd.

NACHTRADIO

In 1990 is gebleken dat de Nachtradio een vaste plaats verworven heeft in het radiolandschap en kan rekenen op een grote tevredenheid bij de doelgroep. Het programmaconcept werd daarom dan ook niet gewijzigd: er wordt uitgegaan van de vaststelling dat uiteenlopende groepen luisteraars moeten worden bediend. Het tijdsblok tot 2 uur blijft met een vrij rustige muziekkeuze en presentatie gericht op de late luisteraar, tussen 2 en 4 uur worden de nachtwerkers over-eind gehouden met oude hits en met heruitzendingen van stukjes uit dagprogramma's, om 4 u volgt de aflevering van 't Koekoeksnest die de dag voordien werd uitgezonden en een verzoekuurtje. Tussen 5 en 6 u is er vlotte muziek voor de vroege luisteraars. Naar de ochtend toe stegen de luistercijfers: tussen de 65.000 en de 85.000, dat is de helft meer dan in 1989. Ook de locomotiefunctie voor de ochtendprogramma's van Radio 1, Radio 2 en Studio Brussel blijft behouden. Bedoeling blijft om af en toe speciale nachtuitzendingen te maken rond een nachtelijk thema of beroep. Op 12 mei was er een UFO-nacht met studiegasten en rechtstreekse telefoons met nachtraven en op 15 september volgde nog een Natuurnacht met reportages over nachtelijke observaties. Voorts werd aandacht besteed aan de promotie van de Nachtradio door het organiseren van een sloganwedstrijd. In december stuurden de luisteraars ruim 1500 slogans. De winnende slogan luidde: "De Nachtradio, om je dag goed te maken." Samen met de luisteraars werd "De fonkelende vijftig" samengesteld voor uitzending op Nieuwjaarsnacht. Het publiek van de Nachtradio is misschien niet zo talrijk, maar het is alleszins een dankbaar publiek: dat bewijzen de (relatief) vele reacties.

DIRECTIE PROGRAMMERING

Voor de directie Programmering is 1990 het jaar geworden waarin intensief is gewerkt aan de harmonisering van de programmapakketten voor de diverse radionetten. De leidraad daarbij waren de netprofielen, zoals die in 1989 werden uitgetekend op basis van een behoeftenonderzoek van de luisteraars.

De opdracht werd uitgevoerd onder druk van een strak tijdschema voor Radio D-dagen. Ze waren een succes voor elk net en betekenden tevens de start van een professionele aanpak van de promotie voor de radio, zowel voor de netten als voor de vernieuwingen op programmatorisch vlak. Aan die professionalisering is mede gestalte gegeven door het bureau Lenders-Deroost-Katté. De samenwerking resulteerde in een gedetailleerd actieplan voor de radionetten.

De vooruitgang op programmatorisch en op promotioneel vlak is voor een groot deel te danken aan de medewerking van de afdelingen programmacoördinatie, programma-planning, externe activiteiten en de Studiedienst, alsmede aan de inzet van alle produktiekernen en regies.

Alle vernieuwingen en/of aanpassingen van de programmaschema's en de werkmethoden werden uitgevoerd na intens overleg met de directie Productie en de programmamakers.

De directie Programmering heeft ook actief deelgenomen aan het invoeren van de commerciële reclame op de radionetten. Bij het plaatsen van de reclameblokjes in de programmaschema's is rekening gehouden met het luisteronderzoek. Voorts heeft de directie Programmering de nieuwe Gewestelijke Adviescommissies voor Radio 2 geïnstalleerd. De eerste adviezen werden reeds afgeleverd.

In 1990 is ook duidelijk geworden dat de programmacoördinatie een onmisbaar werk-instrument is voor de directie met het oog op een voortdurende kwaliteitsverbetering en vernieuwing van de programmapakketten per net. Een en ander resulteerde in een marktaandeel van bijna 80% voor BRT-Radio.

WERELDOMROEP

Uit de actualiteit van 1990 (Rwanda en de Golfcrisis) blijkt eens te meer dat de kortegolfradio van de openbare omroepen een onvervangbare bron is gebleven voor onpartijdige informatie én een medium om snel landgenoten te informeren in moeilijk te bereiken gebieden. Voor de Wereldomroep blijft evenwel de beluisterbaarheid een groot probleem: de drie kortegolfsenders zijn bijna permanent in de lucht wat resulteert in

Opendeurdag van de Wereldomroep

talrijke onderbrekingen. Sedert 30 september is het Wereldomroepprogramma ook continu te beluisteren op de middengolf, op 1512 kHz. Maar in de praktijk kan de zender alleen 's avonds buiten België worden ontvangen: in het licht van Europa na 1992 is het noodzakelijk dat de ontvangst van dit Europees programma gevoelig verbeterd wordt. De redactie Vreemde Talen is er in geslaagd de Vlaamse actualiteit op de voet te volgen. In de crisisperioden bleven de redacties tijdens de weekends aan de slag. Een positieve noot was de verhoogde belangstelling vanwege de Franstalige Belgen in het buitenland en de Duitstaligen in Afrika. Er is een grote luisterbereidheid voor de stem van de Vlaamse Gemeenschap. Daartegenover staat dat de luisterdichtheid recht evenredig is met de beluisterbaarheid en die is vaak problematisch in heel Oost-Europa, in het Midden-Oosten, het noordwesten van de VS, West-Canada en Japan. Bij de Redactie Nederlands gingen elke dag meer eigen journaals en magazines de ether in, alsook wekelijks 11 nieuwsmagazines en servicerubrieken. Tijdens de Mondiale en de Ronde van Frankrijk werd dagelijks verslag uitgebracht, en waren wekelijks anderhalf uur Golf-groeten, er was de eigen verslaggeving vanuit Rwanda en de promotiecampagne n.a.v. Mondiale en Tour. De Nederlandse Redactie leverde wekelijks 30 uur eigen programma's. Uit brieven van luisteraars blijkt dat de doelgroepen bereikt werden en dat meer en meer vakantiegangers en overwinteraars de Wereldomroep beluisteren. Op de Open Deurdag was er weer veel volk: een bewijs dat de Wereldomroep inspeelt op de wensen van onze landgenoten op reis of overzee.

LUISTERCIJFERS

1. Luisterfrequentie (Hoe vaak luistert u gemiddeld naar de radio?)

	januari t/m april (%)	mei t/m augustus (%)	september t/m december (%)
elke dag	71.6	72.8	75.1
	] 81,0	] 82.7	] 84.0
bijna elke dag (5 tot 6 dagen per week)	9.4	9.9	8.9
dikwijls (3 tot 4 dagen per week)	3.9	4.7	3.6
af en toe (1 tot 2 dagen per week)	6.9	7.4	7.2
zelden (minder dan 1 dag)	8.1	5.9	5.2
weet het niet	0.1	—	—
	100	100	100

2. Voorkeurzender (Naar welke zender luistert u het vaakst?)

	januari t/m april (%)	mei t/m augustus (%)	september t/m december (%)
BRT 1	16.7	17.0	19.4
BRT 2	41.8	41.7	42.2
BRT 3	2.5	2.0	2.2
Studio Brussel	11.6	12.4	13.6
Totaal BRT-zenders	72.6	73.1	77.4
Vrije zenders	19.3	20.0	16.8
Andere	4.1	3.8	3.4
Weet het niet	4.0	3.1	2.4
	100	100	100

3. Luisterduur (Hoelang luistert u gemiddeld naar de radio?)

januari t/m april (aantal uren per persoon)	3 u 41'
mei t/m augustus (aantal uren per persoon)	3 u 32'
september t/m december (aantal uren per persoon)	3 u 42'
<hr/>	
Jaargemiddelde	3 u 39'

4. Meest beluisterde programma's van BRT 1 - Radio 1

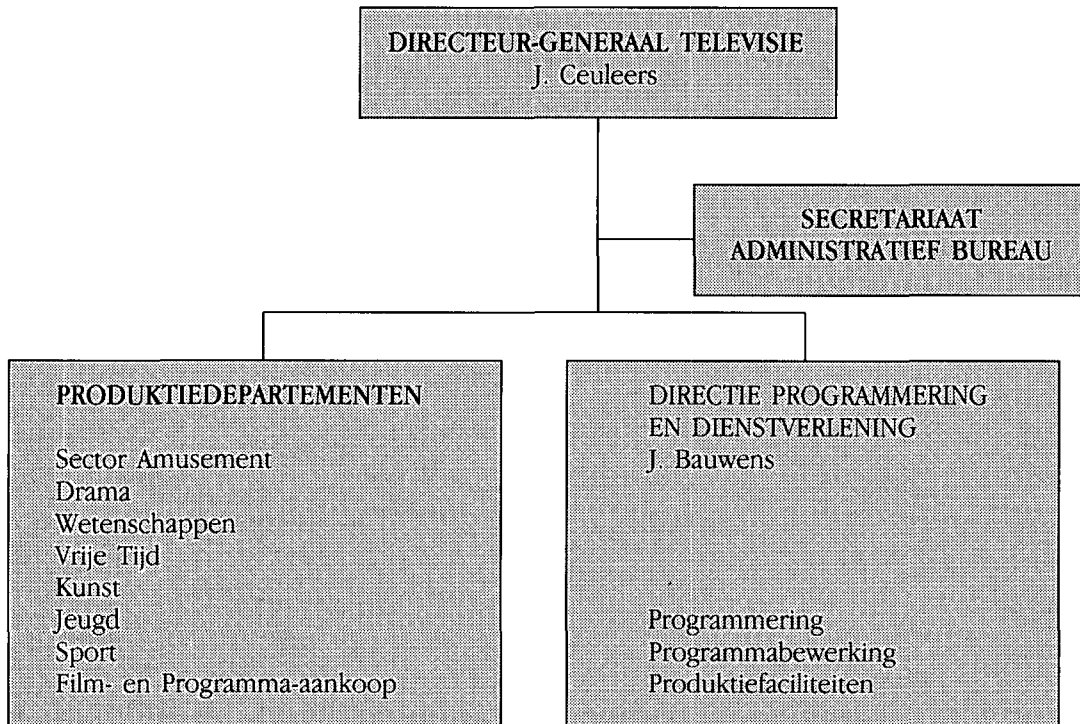
De drukst beluisterde programma's van Radio 1 zijn de nieuwsuitzendingen.
De hoogste luisterdichtheid was 12,3%. Andere druk beluisterde programma's zijn :

Programma's	Luisterdichtheid	Waardering	Aantal
1. VOOR DE DAG	11.5	4.0	± 535.440
2. OVERZICHT VAN DE BINNENLANDSE PERS	11.3	3.8	± 526.128
3. OM HET NIEUWS	9.9	4.3	± 460.944
4. AKTUEEL	8.5	4.1	± 395.760
DE TIJD VAN TOEN	8.5	4.4	± 395.760
5. KLAARWAKKER	8.3	4.1	± 386.448

5. Meest beluisterde programma's van BRT 2 - Radio 2

Programma's	Omroep	Luisterdichtheid	Waardering	Aantal
1. VLAAMSE TOP TIEN	Oost-Vlaanderen	30.1	4.1	± 1.401.456
2. BRT-TOP-30	Oost-Vlaanderen	28.4	4.0	± 1.322.304
3. DE ZOETE INVAL	Oost-Vlaanderen	27.9	4.4	± 1.299.024
4. TE BED OF NIET TE BED	Limburg	26.2	4.1	± 1.219.872
5. PLATENPOETS	Antwerpen	25.4	4.0	± 1.182.624
6. WEERPRAATJE A. PIEN	Antwerpen	25.3	4.2	± 1.177.968
7. HET KOEKOEKSNEST	Antwerpen	23.8	4.1	± 1.108.128
8. OCHTENDKUREN	Limburg	23.6	4.3	± 1.098.816
9. ZIJN ER NOG VRAGEN?	Limburg	21.0	4.2	± 977.760
10. HET LEVEN IS MOOI	Brabant	20.5	4.0	± 854.480

TELEVISIE

Vlaanderen ontsnapt niet aan de internationale tendens dat de openbare omroepen hoe langer hoe meer hun kijkers moeten delen met commerciële zenders. Voor de overheid blijkt het in deze krappe tijden hoe langer hoe moeilijker om in dezelfde mate als in het verleden in hun geesteskinderen te investeren. Hoewel er voldoende uitrusting en know-how aanwezig is om topkwaliteit te bieden, ontbreekt het aan voldoende likwiditeiten om ze ten volle te doen renderen. Daarenboven blijkt het populair te zijn nieuwe zendtijd te laten financieren door ofwel de kijker zelf via toeslagen die hij bij aankoop van produkten en diensten betaalt, ofwel via fiscale derving op de inkomsten van adverterende firma's. De illusie blijft bestaan dat de kijker voor publieke zendtijd moet betalen terwijl commerciële zendtijd gratis zou zijn. Gecombineerd met het veeleer ernstig aanbod van de BRT versus de populaire programma's van particuliere stations betekent dit in de door de BRT weliswaar ongewenste, maar opgedrongen strijd om de kijkcijfers een dubbele (en blijvende) handicap. Kwantitatief is gemeten dat de interesse van de gemiddelde kijker vooral gaat naar spelprogramma's, naar amusement, naar voetbal en

wielrennen, naar informatie en in veel mindere mate naar educatieve en culturele programma's. Uit het kwalitatief onderzoek blijkt evenwel dat deze laatste categorie een hoge waardering haalt.

Een evenwichtig aanbod blijft het streefdoel van de televisie. Op 1 september werd de profilering van TV1 - het eerste net - aan de kijker voorgesteld: zowel de inhoud als de inkleding werden afgestemd op het brede publiek, terwijl doelprogramma's en evenementen op het tweede net werden geplaatst. Ondanks de beperkte middelen zal de televisie in geen geval toegeven aan algemene vervlakking. De televisie miskent evenwel de voorkeur van de kijker niet en poogt bestaande en nieuwe programma's iets meer onderhoudend te maken. Toch blijft het ondenkbaar dat de BRT-televisie inspeelt op een algemene trend en voortaan in hoofdzaak "fastfood" aan de kijker zou aanbieden. Evenmin is het de bedoeling het eigen karakter te verliezen of de publieke middelen naar het buitenland te draineren door de rechten op succesformules te kopen en die programma's in een eigen kleedje te steken. Hoewel wij meer coprodukties maken met buitenlandse omroepen dan in het verleden, wordt

het gros van onze middelen besteed aan eigen producties en komen die bestedingen Vlaanderen ten goede.

PRODUKTIE- DEPARTEMENTEN

FICTIE

Op het vlak van de eigen fictie mocht de BRT enkele opvallende successen noteren.

Van de dienst Fictie werden in 1990 15 nieuwe producties uitgezonden: 14 maakten deel uit van de reeks "Made in Vlaanderen" en één productie werd met het theater geproduceerd (MOEKE EN DE DWAAS). De 14 nieuwe waren: LANGS DE KADE (3 afleveringen), een mini-reeks die het erg goed deed op zondagavond; LATE ZOMER; MIJN PAPA, MAMA; HET VOLLE LEVEN; MAMAN; ALFA, PAPA, TANGO (7 afleveringen). Daarnaast waren er 20 herhalingen HET PLEINTJE (16 afleveringen); DE COLLEGA'S (3 afleveringen) en PLACE STE-CATHERINE. LANGS DE KANT VAN DE WEG was een coproductie met de NOS over Vincent van Gogh (4 delen) en DE BRUG met de KRO (8 afleveringen). Voorts werd de samenwerking met de Nederlandse omroepen versterkt. Op termijn zal die samenwerking een belangrijk deel van ons aanbod uitmaken. Op het internationale

'Langs de Kade': een sterke BRT-bijdrage tot de Vlaamse fictie

forum werd SARAH? SARAH! bekroond op het Japanse televisiefestival. Ook op de Prix Italia (Palermo) en de Prix Europa (Barcelona) viel dit werk een eervolle vermelding te beurt. De 30ste Bert Leysenprijs ging naar regisseur Jean-Pierre De Decker voor ZONDERLINGE ZIELEN en MIJN PAPA, MAMA. In Antwerpen organiseerde fictie de 12de Drama Experts Conference waaraan 35 omroepen uit 18 landen deelnamen.

'Alfa, Papa, Tango'

KUNST

In 1990 bleef de dienst Kunst verslag uitbrengen over de artistieke en culturele actualiteit in binnen- en buitenland. Voor KUNST-ZAKEN, een vaste waarde in het aanbod, werd overleg gepleegd met de Nieuwsdienst. De wekelijkse filmrubrieken PREMIÈRE, en FILMSPOT gingen vanaf september onder één naam PREMIÈRE, een nieuwe formule met "off screen"-presentatie. Bijzondere aandacht ging naar de filmfestivals (Berlijn, Cannes, het Europees Filmfestival in Glasgow) en vooral naar het Gentse Filmgebeuren dat een rechtstreekse uitzending kreeg. In het literair magazine WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT kwamen veel Vlaamse auteurs aan het woord. Daarnaast werden portretten geschetst van auteurs als Klima, Nawal El Saadawi, Emecheta, Bitov, Amos Oz, Vargas Llosa, Auster, Hugo Claus, Jef Geeraerts, Leon De Winter. Johan Thielemans mocht nog tot eind april figuren uit het internationale kunstgebeuren ontvangen in het vierwekelijks culturele praatprogramma EILAND; daarna werd de reeks gestopt. VERWANT bleef in de specifieke eigenzinnige vormgeving onderwerpen behandelen uit de ons omringende culturen; het programma STIJL keek met een vernieuwde aanpak naar antiek. In de serie OORDEN VAN ILLUSIES werd op zoek gegaan naar de schijn en de werkelijkheid van zes wereldsteden. Enkele kunstdocumentaires in eigen productie en coproductie werden erg gewaardeerd: de serie ARCHITECTEN IN EUROPA over architectuur in de 19de eeuw, de tweedelige documentaire over JAN VAN EYCK die prijzen wegkaapte in Monte Carlo (de URTI-prijs voor deel 1) en in Parijs (de UNESCO-vermelding voor de beste pedagogische documentaire voor deel 2).

'De Nacht' met Pjeroo Roobjee

Ook de kunstdocumentaire ZOT, DWAAS, BOOSAARDIG, ZO BEN IK (een zelfportret van James Ensor) werd bekroond: de UNESCO-prijs voor de beste encenering. In eigen productie onthouden we o.m. DAMES EN HEREN, JAN FABRE (een beeldessay over Fabre), FOLLIES (over bouwsels in Groot-Brittannië), GLASGOW 1990 (culturele hoofdstad Europa), DERTIENDUIZEND ONDER ÉÉN DAK (100 jaar KMSK-Antwerpen). De dienst Muziek werd in 1990 opgeheven als autonome entiteit en fuseerde met de dienst Kunstzaken tot het departement Kunst. De geprogrammeerde muziek werd inhoudelijk gewaardeerd en was veelsoortig. De romantische kamermuziek kreeg ruimte in BINNENSKAMERS, de Vlaamse romantiek van de 20ste eeuw in MIJN MOEDERSPRAEK en de meer gesofistikeerde liedkunst in LA CHANSON D'EVE. De portretten van Vlaamse componisten ontbraken ook in 1990 niet: herdenkingsprogramma's over Hullebroeck en Feremans en in de reeks DIAPASON portretten van Celis, Devreese, Van Hove en Brewaey. Voor de operaliefhebbers was er de Internationale

'Diapason' met Jan Leyers, Luc Van Hove en Fred Brouwers

Opera- en Belcantowedstrijd en tevens een primeur: de eerste opname uit de VLOS (Haydn's L'infedelta delusa). LA VOIX HUMAINE was een merkwaardige studioproductie van werk van Poulenc en Cocteau. De "Mattheuspassie" met La Petite Bande werd opnieuw uitgezonden. Van het Festival van Vlaanderen werden 12 programma's uitgezonden. BALLET IN WIT was een voorproefje van de dansserie DE DANS ONTSPRONGEN, die pas in 1991 op het scherm verschijnt. Nog een nieuwe reeks, TIJD VOOR KOEN, klassieke muziek voor een breed publiek, begon eind 1990. Ook de jazz kreeg aandacht met 7 uitzendingen van Jazz Middelheim 89 in So WHAT.

WETENSCHAPPEN

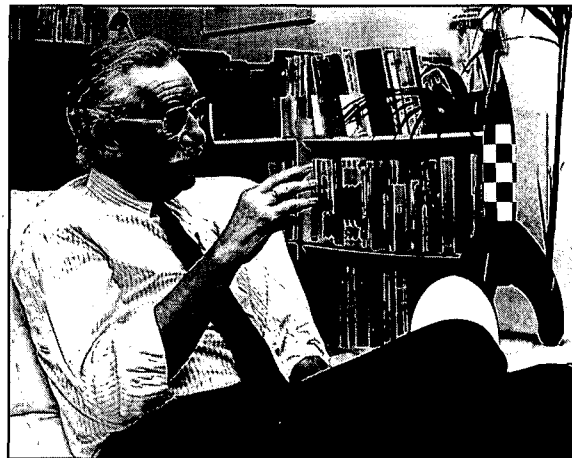
1990 blijft voor de dienst Wetenschappen het jaar waarin reeksen als **DRAAD VAN ARIADNE**, **UITGELEZEN** en **MODEM-MAGAZINE** hun laatste uitzending kregen. Naar aanleiding van de Europese campagne Eurovision against Cancer werd een multilaterale uitzending met de Portugese en de Deense omroep en Antenne 2 geproduceerd. Op 12 oktober volgde n.a.v. de Europese Week tegen Kanker nog een avondvullende special met als titel **HET GROTE ROKERSDEBAT**. In **MODEM-MAGAZINE** poogden de makers de evoluties in de natuurkunde, de geneeskunde en de toegepaste technologie herkenbaar te maken. Het vierwekelijkse gezondheidsmagazine kreeg een nieuwe vormgeving, structuur en titel: **OVER MIJN LIJF**. Resultaat is een aantrekkelijker informatief magazine dat in de smaak valt van een ook jong publiek. **OOGAPPEL**, het programma voor ouders met jonge kinderen, kreeg een nieuwe "look": een nieuw decor, kortere items, één presentator. **VROUWEN VAN DE EEUW** bracht 3 portretten van bekende vrouwen die terugblikken op hun leven, de **DRAAD VAN ARIADNE** beleef-

'Vrouwen van de Eeuw' met Lea Daan

de een piek met de uitzending over Paula Semer. De reeks documentaires in **LABYRINT** blijven een sterke troef: mensen van bij ons en hun omgeving kwamen aan bod, maar ook mensen uit de Derde Wereld. Een nieuwe reeks **TEN HUIZE VAN**, in coproductie, begon in september met portretten van politici, kunstenaars, vorsers en figuren uit het sociaal-economisch leven. De programma's maakten dankbaar gebruik van het bestaande beeldarchief voor de schets van de carrière van de betrokkenen. Kwamen in 1990 al aan bod: Frans Grootjans, Frans Van der Elst, Bob De Moor en Jeanne Brabants. Na 15 jaar blijft

'Ten Huize van Bob De Moor'

OMMEKAAR een vaste waarde: 10 documenten werden uitgezonden (Schizofrenie, Drugsprobleem, Vermisten, Prostitutie, e.a.). Van **UITGELEZEN** gingen in 1990 4 uitzendingen in de ether; het programma dat zich bewust tot een intellectueel publiek richtte werd stopgezet. Het financieel-economisch magazine **TIJD IS GELD** kreeg een wekelijkse frequentie, een beperkte zendtijd en een vast uitzenduur. De vernieuwingen hadden hogere kijkcijfers tot gevolg.

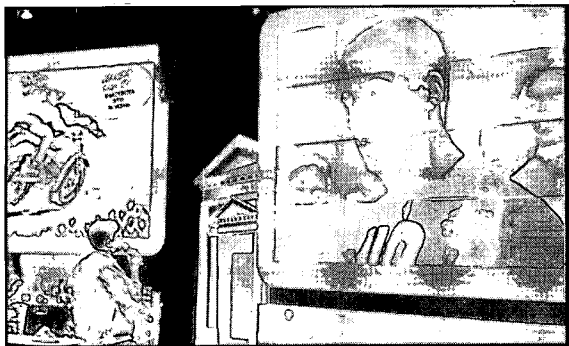
VRIJE TIJD

Enkele langlopende reeksen beleefden in 1990 hun laatste jaargang. Het vragenspel **VAN POOL TOT EVENAAR** ging al 17 jaar mee en **LEVEN EN LATEN LEVEN** meer dan 10 jaar. Ook de Landendocumentaire **Van Pool tot Evenaar** verdween. Van **HET EI VAN CHRISTOFFELS** werd begin 1990 een herkenbare opvolger van **TERLOOPS** gemaakt: meer 'human interest' benadering was het resultaat. Binnenlandse toeristische onderwerpen kwamen eerst terecht in **LENTEKRIEBELS**, na de zomer schoot het ernstig-informatieve **VLAANDEREN VAKANTIELAND** uit de startblokken, het werd meteen de opvolger van **BOEKETJE VLAANDEREN**. Er zat nog meer vernieuwingsdrang bij de dienst Vrije Tijd. **KROKANT**, het culinaire programma verdween maar krijgt in 1991 een opvolger. Het modeprogramma **BIKVANGER** ging in het najaar **LOOK** heten: de inhoud werd uitgebreid naar lifestyle en fitness toe. De vrijetijds- en recreatiesport werd ondergebracht in een apart **TO-F-SPORT** programma. Voorts produceerde de dienst nog **HUIZEN KIJKEN**, 39 afleveringen over bouwen en verbouwen, het

tweewekelijkse automagazine **MOBIELE MENSEN-AUTO**, gelegheidsuitzendingen en uitzendingen over de volksculturen in binnen- en buitenland. Programma's als **IEMANDSLAND** en **AZUUR** zorgden ervoor dat het buitenland toeristisch aan zijn trekken kwam. Een opgemerkte reeks in coproductie was **ABDIJEN DER LAGE LANDEN** (11 afleveringen).

JEUGD

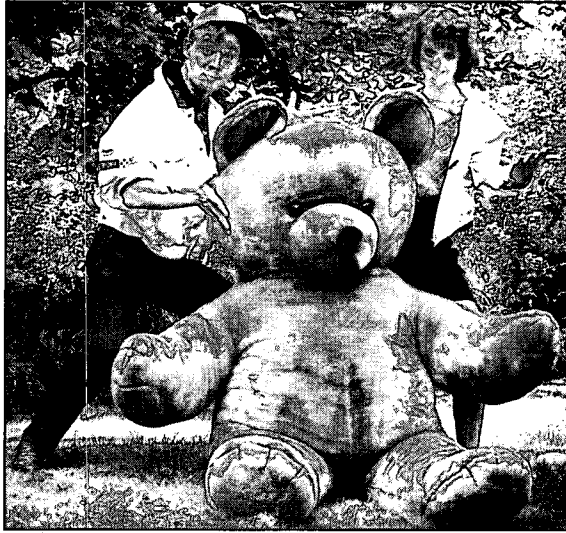
Budgettaire noodzaak noopte de dienst Jeugd tot de stopzetting van weekfrequenties als **HET STATION** en **KILIMANJARO**. Toch werden enkele nieuwe succesvolle initiatieven genomen. In **PAS GEVERFD**, **HET RODE PLEIN** (4 afleveringen) werd gepeild naar de levensstijl van de Russische jongeren. In **Studio 5** kwam een telebrugprogramma tot stand tus-

'Pas Geverfd, het Rode Plein'

sen Brussel en Moskou, met jongeren in de studio. Het initiatief betrof een coproductie met **IKON**. Vier Vlaamse en vier Nederlandse kinderkoren namen het in **KINDEREN VOOR KINDERENFESTIVAL** (7 afleveringen) tegen elkaar op. Ook dit was een coproductie: dit keer met de **VARA**. Onder regie van Robbe De Hert kwam een nieuwe 7-delige reeks **MEESTER, HIJ BEGINT WEER** klaar over de belevenissen van meester Buys en zijn klas. Nieuw was dat elke aflevering een afgerond verhaal bracht. Na het enorme succes van **DE DROOMFABRIEK** in 1989 moest er een vervolg komen: 6 rechtstreekse uitzendingen vanuit Studio 5 met hartewensen, dromen en fantasieën. Met het kijkersspel konden 24 kijkers een droomcruise winnen: in **DE DROOMFABRIEK OP REIS** zaten de sfeerbeelden van die cruise. Vaste waarden bij Jeugd bleven **SCHOOLSLAG**, het spelprogramma waarbij leerlingen en leerkrachten van twee scholen het tegen elkaar opnemen, **HET STATION** met 11 nieuwe afleve-

'De Droomfabriek'

ringen, **RNDOMONS** met een aanbod van ERU-documentaires en dramafilms voor jongeren. Ook de jongste kijkers werden niet vergeten: bestaande reeksen (**SAARTJE EN SANDER**, **PRIBALLON**, **MUSTI**, **PLONS**, **TIK TAK**) werden opnieuw uitgezonden terwijl gewerkt werd aan de productie van nieuwe afleveringen. De grootste vernieuwing van het kinderaanbod ontstond evenwel niet bij Jeugd: de bobtail **SAMSON** zag het levenslicht dank zij een initiatief van de Eindregie.

SPORTDIENST

De Sportdienst beleefde in 1990 een hoogtepunt met de **MONDIALE**: 120 uren op TV 2 met een gemiddelde kijkdichtheid van ruim 15% en pieken van meer dan 40%. Goed voor de eerste twee plaatsen in de kijkcijfers-toptien en beter dan de resultaten bij vorige

'De Mondiale' met Mark Uytterhoeven

wereldbekers. Dat was te danken aan de toegevoegde waarde van studiohappenings en reportages van een eigen team in Italië.

Veel waardering oogstten ook het als poppenspel ingeklede jaaroverzicht en de serie grote interviews.

De externe financiering van de Mondialeprogramma's bleef onder de verwachtingen. Vanaf september was er in SPORTAVOND minder Europees voetbal en ook de eigen magazine- en duidingsitems leden onder de gevolgen. Het accent werd verlegd naar het studiogebouwen en naar aangekochte programma's zoals de overigens succesvolle FIGHT OF THE NIGHT-reeks.

Het vernieuwde SPORTWEEKEND raakte ook in 1990 al zijn groeipijnen nog niet kwijt. Het programma kreeg minder zendtijd, de kijkcijfers daalden, maar met het overaanbod aan sport is dit begrijpelijk. SPORTWEEKEND is een veelbelaagd programma dat onder druk staat van externe concurrentie. Sinds oktober is het overaanbod nog toegenomen. Daartegenover staat dat de dalende belangstelling voor SPORTWEEKEND grotendeels werd opgevangen door de stijgende kijkcijfers van SPORT OP ZATERDAG.

In SPORT EXTRA bleven voetbal en wielrennen vaste waarden en was formule-1 één van de zeldzame stijgers. Naar tennis wordt minder gekeken. Langere rechtstreekse reportages werden door kortere kijkflitsen of samenvattingen vervangen.

AMUSEMENT

1990 was geen gemakkelijk jaar voor de Sector Amusement. De aanwezigheid op het scherm was zeer nadrukkelijk, maar de strijd om de gunst van het publiek met de commerciële concurrentie was bikkelhard. Onze succesvolste formules boeiden ruim een miljoen Vlamingen, maar niet het anderhalf miljoen dat de concurrentie moeiteloos scoorde met dikwijls gemakkelijke programma's. Een tweede conclusie is dat de amusementsproducties van de Nederlandse omroepen niet langer de grote publiekstrekkingen zijn.

De eerste resultaten van de in '89 begonnen sitcom-productiepolitiek mochten we in 1990 verwelkomen. De serie VROUWENHARTEN, MANNENDROMEN sloeg niet aan, maar de 13-delige reeks F.C. DE KAMPIOENEN werd een voltreffer. Geregeld keken meer dan 1 miljoen mensen. SAFFLOER OVER DE VLOER vond veeleer moeizaam de weg naar het brede publiek, maar ZEKER WETEN had daar weer geen moeite mee. Ook de zomer serie van MARGRIET bevestigde het succes van '89. Overigens viel de activiteit van het televisie-amusement niet stil tijdens de zomermaanden. Naast Margriet waren er nog FESTIVALS, STERRENWACHT en de BACCARABEKER.

Op 1 september werd TV 1 feestelijk boven de doopvont gehouden tijdens een spetterende Sterrendag en rechtstreekse Sterrenavond in Brussel en Middelkerke. Inzake hu-

In studio 5 bij 'F.C. De Kampioenen'

mor ontwikkelde Jacques Vermeire zich verder als komiek in diverse formules (DE DRIE WIJZEN - F.C. DE KAMPIOENEN - OEL JACQUES), terwijl de reeks LAVA vernieuwend werkte.

'Lava'

In 1990 nam de samenwerking met de Nederlandse zuilen toe met als voornaamste resultaten: TIEN VOOR TAAL, PAUL VAN VLIET KERSTSHOW en THE HOLLYWOOD CONNECTION.

Nieuw in 1990 was het begin van een bewuste volavond-amusementsprogrammatie op dinsdag en zaterdag. Vooral op dinsdag bleek dit een geslaagd initiatief met een trits populaire programma's als DE DRIE WIJZEN, ZEKER WETEN en DE PRÉ HISTORIE (10 afleveringen). Deze laatste reeks bracht aan de hand van archiefbeelden muziek en actualiteiten uit de jaren '50 en '60. ONGELOOFLIJK MAAR BARDI presenteerde stunts van internationale sterren en van Jan Bardi himself. BARAKA, het spelprogramma waarin kandidaten en bekende Vlamingen vragen beantwoorden en opdrachten uitvoeren, bleef een vaste waarde bij Amusement. DRIE UUR JESSIE bleef tot midden april wekelijks in de ether op zondagnamiddag. In FELICE! speelde Felice Damiano 22 keer met 2 duo's op 24 tv-schermen. Voorts waren er nog talrijke eenmalige producties, met als uitschieters het traditionele GALA VAN DE GOUDEN BERTJES en een speciale aflevering van MARGRIET met een muzikaal jaaroverzicht van Belgische toppers, beide op oudejaarsavond.

'De Pré Historie'

FILM- EN PROGRAMMA-AANKOOP

Een dienst als Film- en Programma-aankoop wordt scherp geconfronteerd met het bestaan van de commerciële concurrentie. In de eerste plaats is er de competitie op de internationale markt. Daar heeft de BRT ondanks beperkte financiële middelen zich goed kunnen handhaven. De goodwill van talrijke verdeelhuizen heeft nog (even) in het voordeel van de BRT gespeeld. Series als MARIA VAN DAMME, HERCULE POIROT, TATORT en WONDER YEARS zonden wij in eigen land eerst uit.

'Wonder Years'

Een tweede vaststelling is dat de aangekochte serie of film niet langer een locomotief is voor de eigen amusementsprogramma's. Het is veeleer andersom. De plaats in het programmaschema is daarom bijna even belangrijk als de inhoud van een programma zelf. In 1990 werden 169 speelfilms uitgezonden. Hoewel het leeuwedeel naar Amerikaanse en Britse films ging programmeerde de omroep toch voor meer dan 30 procent films uit 16 andere landen, met als hoogvlieger de Deense film BABETTES GAESTEBUD.

De kwaliteit van onze programmatie en dat zowel van speelfilms, series, jeugdfilms, tv-spelen als van documentaire films en reeksen is nog altijd dezelfde als voor de komst van de concurrent. Ook in 1990 heeft de dienst geen toegevingen gedaan aan een minder goede smaak. Tijdens de Ramadan werd de film AL-RISALAH over het leven van de Profeet uitgezonden. Hierop kwamen vele gunstige en dankbare reacties van de islamitische gemeenschap in ons land.

DIRECTIE PROGRAMMERING EN DIENSTVERLENING

Na één jaar leven met de commerciële concurrentie werd het duidelijk dat het belang van programmering bij de openbare omroep zou toenemen. In 1990 is men bij Programma-Zaken begonnen met een meer gecoördineerde planning, hoewel er nog geen mogelijkheid was te starten met een planning op lange termijn. Er waren nog te veel kortetermijn-ingrepen nodig om de programmering rond te krijgen. De sector Eurovisie nam - met uitzondering van de sportevenementen - 27 Eurovisie-evenementen over, o.m. het Nieuwjaarsconcert in Wenen, het Eurovisiesongfestival in Zagreb, het Internationale Filmfestival van Cannes en de Dag van de Duitse Eenmaking.

In de loop van 1990 bleek ook de belangrijke rol van de programma- of eindregie. Uit de operatie Huisstijl en de daarmee samenhangende nieuwe aankleding van TV1 kwam naar voren dat een vlotte en dynamische presentatie van TV1 en TV2 de programma's naar de kijkers toe verkoopt. Spots, trailers en aankondigingen lijmen de programma's aan elkaar. De invoering van de nieuwe huisstijl op TV1 begon op D-day van TV1 (1 september) en ondersteunt mee het belang van de "autopromotie". Vanaf 1 september werd gekozen voor 5 vaste presentators op TV1 en voor presentatie buiten beeld op TV2 door 4 vaste stemmen. Een promotiecel van 4 regisseurs werkt constant aan de produktie van trailers van vooral aangekochte programma's. In de loop van 1990 heeft de eindregie om en bij de 1000 trailers gemaakt.

Wat de verkoop van BRT-programma's betreft was 1990 een erg druk jaar. Er werden ruim 200 visiecassettes aan internationale klanten bezorgd, aan 47 buitenlandse omroepen of verdeelhuizen werden 81 programma's of archiefitems verkocht. Er was een opvallende vraag naar de slapstickreeks OEI: een internationale versie van 4 afleveringen werd aan acht omroepen verkocht.

KIJKCIJFERS

Aandeel van de BRT-televisie in het kijkvolume van de Vlamingen in 1990

	TV1	TV2	TV1 + TV2	NED1	NED2	NED3	VTM
JANUARI	21.7	5.6	27.3	4.9	6.5	0.8	36.1
FEBRUARI	23.2	5.1	28.3	5.3	6.7	0.8	35.3
MAART	22.1	6.9	29.0	5.1	5.9	0.7	37.0
APRIL	22.0	7.2	29.2	4.8	5.8	0.8	34.4
MEI	21.4	7.8	29.2	4.8	6.8	1.0	33.0
JUNI	14.2	23.9	38.1	4.0	5.4	1.5	28.2
JULI	18.3	13.3	31.6	5.0	6.1	1.2	30.8
AUGUSTUS	20.2	4.9	25.1	5.6	6.8	0.8	32.9
SEPTEMBER	26.5	3.9	30.4	3.9	5.1	1.1	36.7
OKTOBER	23.2	3.2	26.4	4.1	5.4	0.9	39.9
NOVEMBER	22.8	3.4	26.2	5.2	4.4	1.0	40.4
DECEMBER	23.5	3.0	26.5	4.7	4.2	1.1	38.8

Volume-aandeel andere zenders : TF1 : 2,5% • RTL : 1,8% • RTBF1 : 1,3% • A2 : 1,2% • BBC1 : 1,2% • ZDF* : 5,7% • rest : 9,1%
 * t.e.m. 31.03.90 : ZDF ; vanaf 01.04.90 : videogebruik.

Top Vijftien van TV 1

1. FC DE KAMPIOENEN	15.12.90	1.326.000
2. NIEUWS	11.02.90	1.254.000
3. ZEKER WETEN ?	18.12.90	1.152.000
4. LANGS DE KADE	21.01.90	1.137.000
5. SPORTWEEKEND	02.09.90	1.104.000
6. BARAKA	14.03.90	1.083.000
7. PANORAMA	12.04.90	1.067.000
8. ALFA-PAPA-TANGO	18.03.90	1.064.000
9. MEESTER, HIJ BEGINT WEER	03.02.90	1.062.000
10. DRIE WIJZEN	18.12.90	1.029.000
11. MAMAN	18.02.90	928.000
12. HET VOLLE LEVEN	11.02.90	910.000
13. PAK DE POEN	24.01.90	904.000
14. STERRENAVOND	01.09.90	901.000
15. STEEK-ER-WAT-VAN-OP-SHOW	31.01.90	850.000

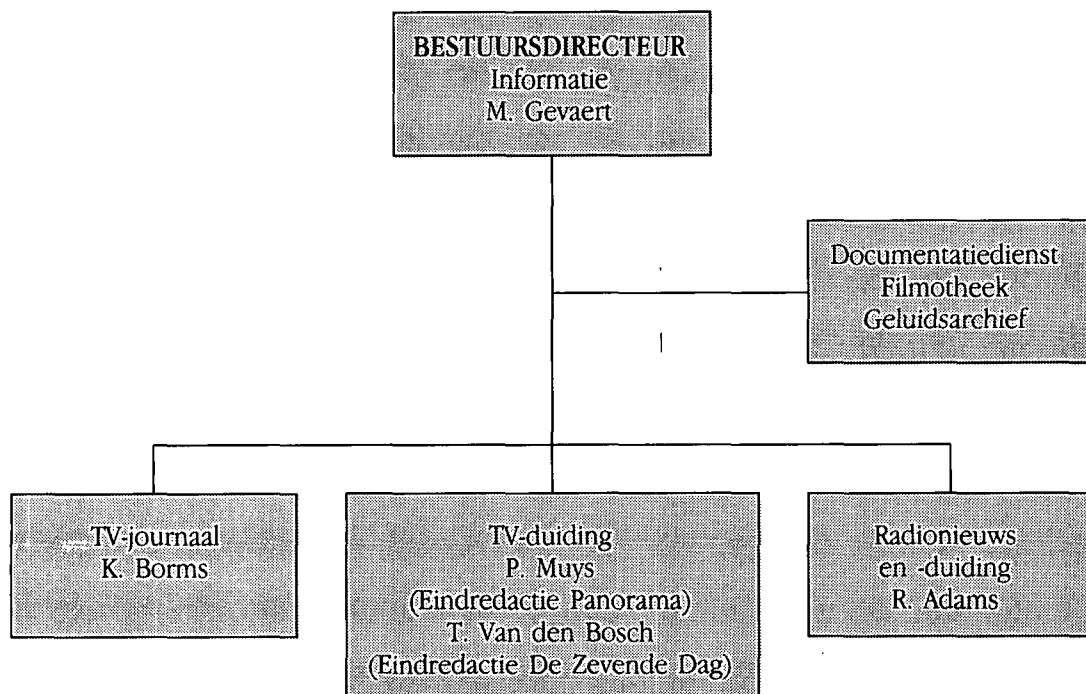
N.B. Voor programmareeksen is alleen de beste score opgenomen.

Top Tien van TV 2

1. VOETBAL : WK ENGELAND-BELGIE 2	26.06.90	2.370.000
2. VOETBAL : WK BELGIE-URUGUAY 2	17.06.90	2.013.000
3. VOETBAL : WK ENGELAND-BELGIE 1	26.06.90	1.838.000
4. VOETBAL : WK BELGIE-URUGUAY 1	17.06.90	1.713.000
5. VOETBAL : WK DUITSLAND-ARGENTINIE 2	08.07.90	1.644.000
6. VOETBAL : WK BELGIE-SPANJE 2	21.06.90	1.631.000
7. VOETBAL : WK BELGIE-ZUID-KOREA 2	12.06.90	1.387.000
8. VOETBAL : WK DUITSLAND-ARGENTINIE 1	08.07.90	1.386.000
9. VOETBAL : WK DUITSLAND-NEDERLAND 2	24.06.90	1.355.000
10. VOETBAL : WK DUITSLAND-ENGELAND 2	04.07.90	1.343.000

De cijfers 1 en 2 na de matches staan voor 1e en 2e helft.

INFORMATIE

Het jaar 1990 was wat de Bestuursdirectie Informatie betreft, het jaar van de aflossing van de wacht. Bestuursdirecteur Karel Hemmerrechts ging op 1 november met pensioen. In zijn laatste vergadering vóór de grote vakantie heeft de Raad van Beheer Marc Gevaert als zijn opvolger aangewezen. Ook in 1990 is ernaar gestreefd het personeelsbe-

stand en de uitrusting van de redacties op peil te houden. In de moderne verslaggeving ontbreken niet langer mobiele lichte montage- en overseiningsapparatuur en satellietverbindingen. Voorts heeft de Bestuursdirectie de vruchten geplukt van de nieuwe opvang van de geslaagden in het journalistenexamen. Nog vóór het einde van het jaar keurde de Raad van Beheer een nieuw beleidsplan goed voor de jaren negentig. Daarin werd de nadruk gelegd op de noodzaak om genoeg middelen ter beschikking te stellen van de Bestuursdirectie Informatie.

Prioriteiten op middellange termijn zijn alvast nachtnieuws op de radio, meer duiding in het derde tv-journaal en een nauwer aansluiten van PANORAMA bij de actualiteit.

RADIONIEUWS

Voor de Radionieuwsdienst was 1990 een meer dan boeiend jaar. De winterstormen, de mini-koningskwesitie in verband met de abortuswet, de onenigheid met Zaïre, de gebeurtenissen in Rwanda en in de Golf, het waren uitschieters in een veelheid van bin-

Marc Gevaert, de nieuwe bestuursdirecteur Informatie

nen- en buitenlandse gebeurtenissen. Een belangrijke datum was ook 26 maart: op die dag werd de elektronische nieuwsredactie (ENS) in dienst genomen. De dienst Hardware & Systeemprogrammatuur en een viertal collega's met een bijzondere opleiding zorgden ervoor dat de overgang van het Papieren naar het Elektronisch Tijdperk vrijwel vlekkeloos verliep. Het is evenwel duidelijk dat de ENS de taakverdeling op de redactie beïnvloed heeft en dat met name de informatiesecretarissen een groter maar ook boeiender pakket verantwoordelijkheden toegeschoven hebben gekregen.

Op 1 juni was het D-Day voor Radio 1 en voor de nieuwsdienst betekende dat meteen de verwezenlijking van een streefdoel: de start van het ochtendprogramma VOOR DE DAG. Het idee van een informatief programma, waarvan de nieuwsdienst het leeuwedeel voor zijn rekening zou nemen, maar waarin ook andere diensten (consumenten, cultuur, sport, enz.) een belangrijke inbreng zouden hebben, leefde al een tijd op de redactie. Een half jaar na de start blijkt dat het resultaat de luisteraars aanspreekt en dat VOOR DE DAG de belangstelling voor wat toen nog BRT 1 heette, flink heeft aangezwengeld.

TV-JOURNAAL

1990 was een extra druk en boeiend nieuwsjaar met de ontmanteling van de communistische regimes in Oost-Europa, de structuurveranderingen in de Sovjet-Unie, de spanningen met Zaïre, de burgeroorlog in Rwanda, de Iraakse bezetting van Koeweit en de Golfcrisis. Een uitdaging voor het BRT-journaal waarbij gezorgd moest worden voor ruime duiding en verslaggeving door eigen reportageploegen. Inzake buitenlandse reportagewerk werd andermaal een grote inspanning geleverd: Sovjet-Unie, Roemenië, Polen, Bulgarije, Hongarije, Tsjechoslovakije, Oost- en West-Duitsland, Irak, Jordanië, Egypte, Israël, Algerije, Abu Dhabi, Oman, Rwanda, Zaïre, Kenia, Oeganda, Burundi, Tanzanië, Ecuador, Nicaragua, de Verenigde Staten.

In het binnenland bracht het journaal verscheidene "scoops". Ook in het vlak van het sportnieuws beleefden we hoogdagen met de Mondiale en de Ronde van Frankrijk. Dank zij de inzet van onze sportcel kon het journaal een uitgebreide berichtgeving aanbieden. Het BRT-journaal onderging ook een

aantal vernieuwingen. Het derde journaal kreeg van 1 februari af een vaste beursrubriek en werd van 1 september af met 5 minuten uitgebreid zodat de dagduiding verbeterd kon worden. Deze inspanning werd met een stijgend aantal kijkers beloond. Het eerste journaal kreeg van 1 december af een nieuwe vormgeving waarbij de studiopresentator werd afgeschaft en het nieuwsaanbod met anderhalve minuut werd uitgebreid.

Het journaal werkte actief mee aan de Koningsfeesten. Tijdens de zomer liep een reeks van vijftien items over het vorstenhuis en op 9 september werd een journaal uit het Koninklijk Paleis gepresenteerd. Vermeldenswaard is ook het Boekenbeurs-journaal waaraan drie auteurs meewerkten. Tijdens de zomer werd andermaal een retroreeks (1970-1990) uitgezonden.

Een primeur voor het journaal was het duidingsprogramma HET GESCHEURDE GORDIJN waarin in een uur aan de hand van de eigen beeldgaring van de voorbije jaren een overzicht werd gegeven van de omwentelingen in Oost-Europa. Zo werd een tweede rendement uit een omvangrijke investering gehaald en werd de vaak kunstmatige grens tussen nieuws en duiding doorbroken.

Het BRT-journaal bleef ook in 1990 constant aanwezig in de Top Tien van de meest bekeken tv-programma's. Bij elke belangrijke gebeurtenis, zowel binnenlands als buitenlands, bleek het journaal de meeste kijkers te trekken.

Op 10 mei werd ook tien jaar TELETEKST gevierd. Naar aanleiding daarvan werd het programma uitgebreid. In de loop van het jaar werd de promotie van TELETEKST voortgezet met o.m. de Special over de Mondiale: de wedstrijden werden live gevolgd, met een snelle doorsturing van het laatste nieuws.

Tijdens de zomerperiode werd een kustkalender ingevoerd. Er kwamen weer nieuwe rubrieken: de CJP-rubriek en TT-literair. De beurspagina's en het radio-aanbod werden grondig hernieuwd. Het pakket ondertitelde programma's voor doven en gehoorgestoorden is sterk toegenomen. Tijdens de Mondiale en de Tour werden extra inspanningen gedaan om sportevenementen live te ondertitelen.

'Panorama' aan de slag 'Tussen Nijl en Eufraat'

TV-DUIDING

Ook in 1990 heeft PANORAMA zich kunnen handhaven als meest bekeken programma op de TV-1-donderdagavond. De formule bleef nagenoeg onaangeroerd (een dossiermatige aanpak, een stevig scenario), maar de verpakking van het programma kreeg een eigentijds karakter: een ruimer decor dat allerlei mogelijkheden biedt en een nieuwe generiek.

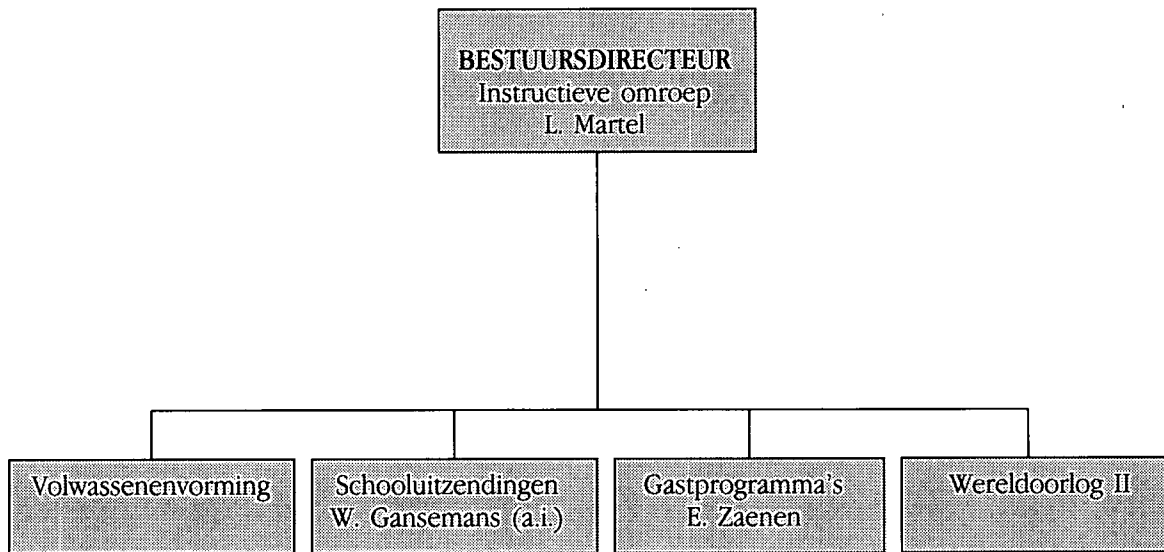
In 1990 werden 88 reportages uitgezonden. Daarvan gingen twee reportages als extra-PANORAMA over Rwanda en over Thatcher. 65 reportages (d.w.z. 74%) werden door eigen journalisten gemaakt, 23 reportages werden aangekocht.

DE ZEVENDE DAG heeft zich een vaste plaats verworven in het medialandschap. Eind 1990 kon men vaststellen dat - na drie jaar uitzending - het programma niet alleen een weekoverzicht brengt, maar ook hoe langer hoe meer als nieuwsmaker op de voorgrond treedt. Dat het publiek dit ook aanvoelt, blijkt uit de stijgende kijkcijfers.

Unilaterales met collega's van het Journaal en Panorama over belangrijke gebeurtenissen in het buitenland leverden meer dan ooit stof voor boeiende televisie. Hoogtepunten waren zonder twijfel de CONFRONTATIE met Tadeusz Mazowiecki, premier van Polen, en de honderdste uitzending vanuit het Casino van Middelkerke waarop bijna de volledige politieke wereld uit Vlaanderen aanwezig was.

Voorts nog de rechtstreekse uitzending vanuit het parlement over de mini-koningskwes- tie, het verslag van het koninklijk bezoek aan Gent op de Open Monumentendag, het relaas van de vereniging van de twee Duits- landen en van de openingszitting en de tien- de verjaardag van de Vlaamse Raad en de rechtstreekse uitzending over de verbinding van de Kanaaltunnel.

INSTRUCTIEVE OMROEP

Een herstructurering van de Instructieve Omroep is er in 1990 niet gekomen. Het behoeftenonderzoek m.b.t. de Schooluitzendingen werd afgewerkt en de resultaten geanalyseerd in samenwerking met de Studiedienst. De implementatie zal in de program-mavoorstellen van de komende schooljaren tot uiting komen. De totale inkomsten uit het coproductiebeleid stegen: de Schooluitzendingen indien 5,5 miljoen, de dienst Volwassenenvorming, bijna 22 miljoen. De samenwerking met de Nederlandse omroepen nam toe. Met Teleac (37 tv-uitzendingen) en met de NOT (Nederlandse Onderwijs Televisie) werd samengewerkt aan een aantal internationale coproducties (28 tv-uitzendingen). Binnen ERU-verband werden andermaal programma's aan andere omroepen verkocht: o.m. KONGO: ALS EEN WERELD ZO GROOT WAAR UW VLAG STAAT GEPLANT, VERRE VRUCHTEN en fragmenten van DE BEVRIJDING.

SCHOOLUITZENDINGEN

Bij de Schooltelevisie blijft TV-TAM-TAM hoge ogen gooien. De dienst Jeugd programmeerde er in het najaar 12 afleveringen van, met zeer behoorlijke kijkcijfers als resultaat. Ook een uitschieter was NAAR HET MUSEUM, een tv-bezoek aan het Museum voor Hedendaagse Kunst in Antwerpen. De voor leerkrachten als visie bedoelde uitzending op zaterdagochtend via TV 1 kreeg meer belangstelling, mede dank zij de uitbreiding van het pakket

'TV Tam Tam'

informatie voor de leerkracht. Bij de dienst wordt meer en meer samengewerkt met coproducenten : bv. de reeksen HOUT, ARMOEDE IN BELGIE (in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting).

Bij de radio steeg de interesse voor RADIO TAM-TAM, het wekelijkse actualiteitenmagazine voor de basisschool, er was eveneens meer belangstelling voor de muziekuitzendingen. Een vaste waarde bleef het traditionele talenaanbod voor het secundair onderwijs (Frans, Engels, Duits). Muziek kwam aan bod in de reeks GROETEN UIT...

VOLWASSENENVORMING

Bij de dienst Volwassenenvorming kwam eind 1990 een einde aan drie bekende tv-reeksen : OP HET TERRAS, de STEEK-ER-WAT-VAN-OP-SHOW en WIKKEN EN WEGEN. Het wekelijkse migrantenprogramma BABEL kreeg een verdubbeling van de zendtijd, nu wekelijks een half uur. Bij de nieuwe produkties zaten uitschieters als NOORDSTRAAT 17, een fictieserie voor laaggeschoolde volwassenen, DE RECHTSMACHINE, DE VERBEULEMANSING VAN BRUSSEL, ZEGEN EN VLOEK, HËT GETEMDE PARADIJS, ECOLOGISCH TUINIEREN (inleiding op de reeks die in 1991 wordt uitgezonden), VERRE VRUCHTEN. De meeste reeksen worden begeleid met een handboek. Veel energie ging ook in 1990 naar de voorbereiding van nieuwe produkties als OP DE KOOP TOE (het nieuwe consumentenprogramma voor televisie), HET GRENSGEVOEL (i.s.m. EG-Commissie), ECOLOGISCH TUINIEREN (i.s.m. VELT).

Het radioprogramma met de rubriek WIJS-WIJZER waarin ook de migrantenprogramma's zitten werd met een half uur zendtijd ingekrompen. Een herschikking van de rubrieken was derhalve noodzakelijk.

WERELDOORLOG II

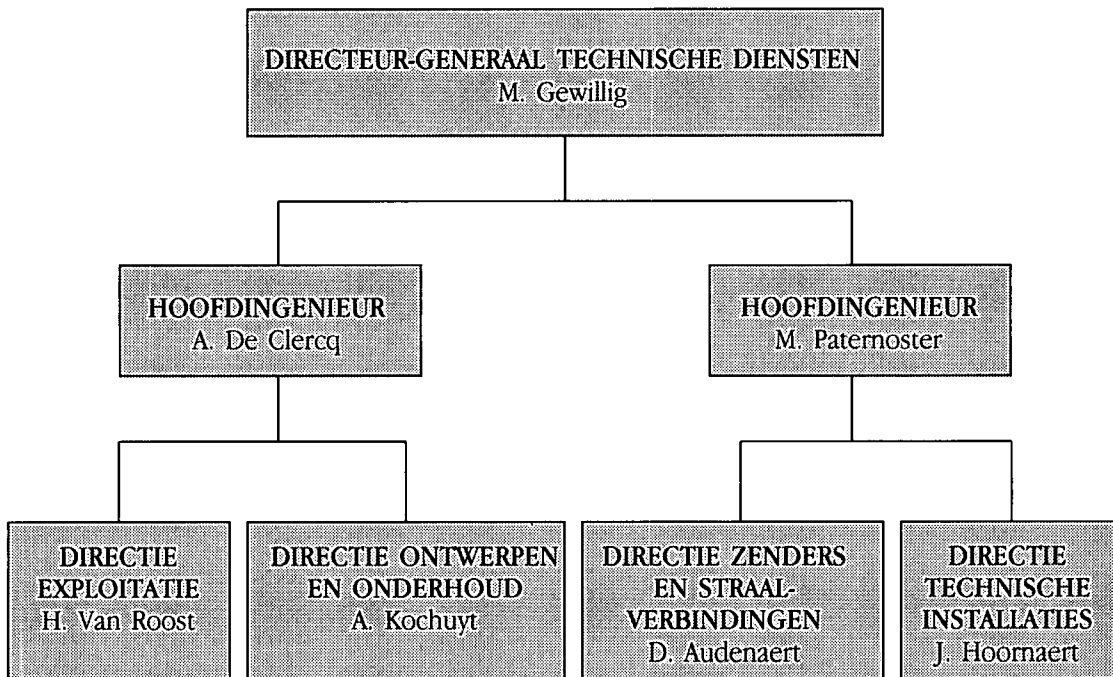
De beslissing van de beheersorganen indachtig werd er naar gestreefd om het project EEN KLEIN LAND IN EEN WERELDOORLOG in 1990 af te ronden. De produktiekern wijdde tv-uitzendingen aan CULTUUR IN OORLOGSTIJD (4 afleveringen), aan de economische collaboratie : DE POLITIEK VAN HET MINSTE KWAAD (6 afleveringen), aan de 18-daagse veldtocht : EEN KLEIN LAND IN WERELDOORLOG II (4 uitzendingen), BELGEN IN BALLINGSCHAP (3 afleveringen). Voorts nog tel-

'De Politiek van het Minste Kwaad': over de economische collaboratie

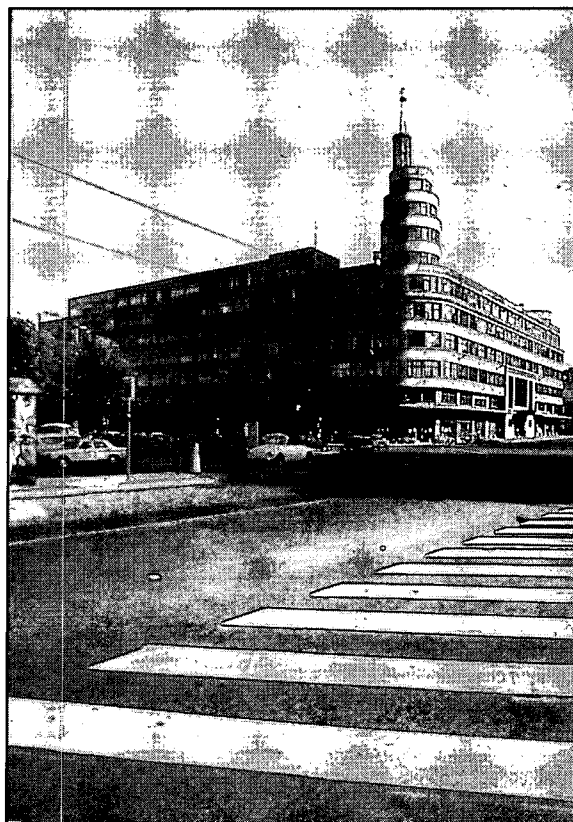

kens 2 programma's over ons land na september '44 en over de straatrepressie. De situatie van de Belgische kolonie Kongo tijdens Wereldoorlog II werd behandeld in een eenmalige produktie evenals het reilen en zeilen van ZENDER BRUSSEL. Naar aanleiding van deze produktie deed zich een incident voor. Op 1 juni werd de uitzending in kort geding verboden maar de BRT-leiding besliste het programma uit te zenden.

TECHNISCHE DIENSTEN

1990 was het Mondialejaar met de hiermede gepaard gaande inzet van personeel en middelen. Er waren evenwel nog twee grote innovaties: het uitzenden van reclameboodschappen op de radio en het starten van proefuitzendingen van stereoklank voor televisie (NICAM-systeem). Deze realisaties gebeurden in een korte tijdspanne en door eigen personeel. In de loop van het jaar werd de oude telefooninstallatie vernieuwd: de indienstneming van de nieuwe had begin 1991 plaats. Belangrijk was nog het bouwen van bijkomende lokalen voor de drukkerij en de frankeerdienst en de uitbreiding van de opslagruimte van de decorafdeling. Voor de nieuwe tv-eindregie werden bestaande ruimten omgebouwd en aangepast. Om de onderhoudsbegroting sluitend in te dienen moest er ernstig worden bespaard. Een verder doordrijven van besparingen kan op termijn nefaste gevolgen hebben voor de infrastructuur en de bedrijfszekerheid van de installaties. Jaarlijks weerkerende problemen blijven de op te richten zendtoren in Sint-Pieters-Leeuw en de toekomst van het Flageygebouw.

BEKRONINGEN

Radio

- De Prijs van de Radiokritiek 1990 ging naar **GEERT HOSTE** voor het programma 'De Autonome Prefectuur' en voor 'Een op Een'.
- De Prijs van de Vlaamse Gemeenschap werd toegekend aan de **BRT-VERKEERSREDACTIE**
- De **AUTONOME PREFECTUUR** van Radio 1 werd bekroond met de Zilveren Onderscheiding van de Prix de la Radio 1990 in Monaco
- Het programma **PETER PHILIPS : EEN ENGELS VIRGINALIST IN DE SPAANSE NEDERLANDEN** van Radio 3-producer **P. Andriessen** heeft de grote prijs behaald op de radiowedstrijd voor oude muziek in Innsbruck
- de tweejaarlijkse Bondsprijs van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen in samenwerking met de BRT werd toegekend aan producer **L. Beerten** voor het luisterspelscenario **IN STEREO**.

Televisie

- De Prijs van de TV-kritiek 1990 ging naar het programma **DE PRÉ HISTORIE** van de sector Amusement.
- De grote Internationale Prijs van de Internationale Radio en Televisie Universiteit (URTI) werd toegekend aan de documentaire **VAN EYCK : EEN MYSTERIE VAN SCHOONHEID** van de dienst Kunst
- Het programma **STEMMEN UIT ZAIRE** van de dienst Wetenschappen, uitgezonden in de reeks Labyrint werd in Parijs bekroond met de **Mario Ruspoli-Prijs**, de prijs van het Franse Ministerie van Cultuur en Communicatie
- De televisiefilm **SARAH ? SARAH !** van de dienst Drama behaalde op de Prix Italia 1990 een speciale vermelding in de sector drama
- Diezelfde film **SARAH ? SARAH !** kreeg op de Prix Europa 1990 in Barcelona een eervolle vermelding in de categorie fictie. De film is een produktie van **W. Enghien** onder regie van **J. Keymeulen**
- De eerste **Filip De Cock-prijs** voor Derde Wereldjournalistiek werd ex-aequo toegekend aan **BRT-journalist A. VERMEULEN** en aan free-lance journaliste **M. VAN BOUWEL**. Van A. Vermeulen bekroonde de jury een reportage over de cocateelt in Bolivia
- Het programma **SCELSI-SUITES** van de afdeling Muziek heeft in Frankfurt de grote **IMZ Dance-Screen** prijs gewonnen in de categorie videochoreografieën
- Op het 14de internationaal festival van de kunstfilm in Parijs kreeg de dienst Kunst de **Grand Prix de la Mise en Scène** voor het programma **ZOT, DWAAS, ZO BEN IK**, een coproductie van **BRT, RTBF, La Sept** en **Films Messages**. Produktie was van **R. Sauwen**
- De **Prix Spécial du Jury** voor de beste pedagogische reportage ging naar de produktie **VAN EYCK** waarvan de realisatie werd verzorgd door **A. Stevens** en de produktie door **G. Van De Perre**.

STATISTISCHE GEGEVENS

RADIO- EN TELEVISIEBEZIT

Tabel 1 : Geografische spreiding van de afgeleverde vergunningen voor radio en televisie op 1.1.91

Provincie	TV-toestel	Rijks- totaal (%)	Vl. en W. Prov. (%)	Auto- radio's	Rijks- totaal (%)	Vl. en W. Prov. (%)
Antwerpen	545.396	16,55	28,00	412.815	18,33	28,28
West-Vlaanderen	393.070	11,92	20,17	278.802	12,38	19,10
Oost-Vlaanderen	453.631	13,76	23,28	328.936	14,61	22,53
Limburg	230.786	7,00	11,85	184.745	8,20	12,65
Vlaams-Brabant	325.289	9,87	16,70	254.525	11,30	17,44
Vlaamse provincies	1.948.172	59,10	100,00	1.459.823	64,82	100,0
Brussel	306.673	9,30	—	159.948	7,10	—
Waals Brabant	94.962	2,88	9,12	69.832	3,10	11,10
Henegouwen	416.805	12,64	40,02	239.221	10,62	38,03
Luik	328.705	9,97	31,56	194.797	8,65	30,97
Luxemburg	69.919	2,12	6,71	45.093	2,00	7,17
Namen	131.152	3,99	12,59	80.045	3,55	12,73
Waalse provincies	1.041.543	31,60	100,00	628.988	27,92	100,0
Belgische strijdkrachten in Duitsland	24	—	—	3.579	0,16	—
Rijk	3.296.412	100,00	—	2.252.338	100,00	—

Tabel 2 : Vergelijkende tabel televisiebezit zwart-wit/kleur (toestand op 1.1.91)

Landsgedeelte	zwart/wit 1990	zwart/wit 1991	kleur 1990	kleur 1991
Vlaams landsgedeelte	209.547	195.643	1.722.866	1.752.529
Waals landsgedeelte	165.795	157.222	868.019	884.321
Brussel	46.803	44.289	261.175	262.384
Belgische strijdkrachten in Duitsland	4	3	27	21
Rijk	422.149	397.157	2.852.087	2.899.255

Tabel 3 : Kleurentelevisiebezit in de 3 landsgedeelten (toestand op 1.1.91)

Landsgedeelte	kleur 1991	Totaal 1991	% kleur 1991	% kleur 1990
Vlaams landsgedeelte	1.752.529	1.948.172	89,96	88,15
Waals landsgedeelte	884.321	1.041.543	84,90	83,96
Brussel	262.384	306.673	85,56	84,80
Belgische strijdkrachten in Duitsland	21	24	87,50	82,09
Rijk	2.899.255	3.296.412	87,95	87,10

N.B.: Een enquête heeft uitgewezen dat 30% van de Vlamingen een toestel met teletekst in huis heeft.

200.037

JAARVERSLAG 19 90

JAAERVERSLAG 19 90

INHOUD

TEN GELEIDE	5
ORGANISATIESCHEMA	7
RAAD VAN BEHEER	9
ALGEMEEN BELEID	11
PERSONEEL	11
FINANCIEN	12
ALGEMENE DIENSTEN	12
INTERNE AUDIT - INFORMATICA - RECHTSZAKEN EN GESCHILLEN	13
BALANS	14
RESULTATENREKENING	16
RADIO	19
DIRECTIE PRODUKTIE	19
DIRECTIE PROGRAMMERING	26
WERELDOMROEP	27
LUISTERCIJFERS	28
TELEVISIE	31
PRODUKTIEDEPARTEMENTEN	32
PROGRAMMERING EN DIENSTVERLENING	38
KIJKCIJFERS	39
INFORMATIE	41
INSTRUCTIEVE OMROEP	45
TECHNISCHE DIENSTEN	47
BEKRONINGEN	49
STATISTISCHE GEGEVENS	51

Cas Goossens, Administrateur-Generaal BRT

TEN GELEIDE

In 1990 is de BRT voor het eerste volle jaar geconfronteerd geweest met wat in ons jaaroverzicht van 1989 "de grootste omwenteling in de omroepgeschiedenis van Vlaanderen sedert 1953" werd genoemd : de publiekrechtelijke omroep is de uitdaging aangegaan om het verlies van zijn televisie-monopolie te compenseren met een waardige repliek op de binnenlandse commerciële concurrentie en met een interne reorganisatie en een herstructurering van diverse diensten.

Om die onderneming in goede banen te leiden hebben de Vaste Commissie en de Raad van Beheer honderden problemen verwerkt waarvan een aantal de gewone opdracht van het beheer aanzienlijk overstegen en waarvan de neerslag ook in een verdere toekomst het reilen en zeilen van de omroep zal kenmerken. Zo hebben de beheersorganen onder meer de grote lijnen uitgetekend van het inmiddels door de Vlaamse Raad goedgekeurde omroepdecreet dat de BRT meer autonomie verleent.

In hetzelfde jaar 1990 besloten de beheersorganen een reclameregie in het leven te roepen om de wettelijke bepalingen inzake uitzending van reclame op de radio en spon-

soring van radio- en televisieprogramma's via een samenwerkingsakkoord met de Vlaamse Uitgeversmaatschappij zo efficiënt mogelijk gestalte te geven. Dat leidde tot de oprichting van de Vlaamse Audiovisuele Regie.

Nog op het organisatorisch vlak keurden de beheersorganen een algemene herstructurering van de televisiediensten goed, bespraken ze het pecuniair statuut van het personeel en beslisten op grond van functionele en financiële overwegingen de Big Band op te heffen.

De Raad sprak zich voorts op architecturale en cultuurhistorische gronden uit voor het behoud van het Omroepgebouw aan het Flageyplein.

Vanzelfsprekend namen de Raad en de Vaste Commissie intussen de vereiste beslissingen m.b.t. de radio- en televisieuitzendingen, zowel voor wat de financiering van de programma-aanmaak als voor wat de programma-voorstellen zelf betreft.

De radio heeft in 1990 zoals tevoren de uitdaging van de "vrije zenders" met groot succes beantwoord. Al onze radionetten zijn herkenbaar geprofileerd, de structuren zijn op een wetenschappelijk onderbouwde werkwijze afgestemd en het publiek vindt er,